БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 109 (3847).

6 ИЮНЬ
ПАЙШАНБА
1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ УЛКАН ЗАФАРИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети март (1965 йил) Пленуми қарорларини амалга ошира бориб ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, пилла етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан белгиланган планни муддатидан илгари бажардилар. Тайёрлов пунктларига 17182 тонна пилла топширилди. Бу, бултур шу муддатгача тайёрланган пиллага нисбатан 2100 тонна кўпдир.

Республика пиллачилари бу йил баҳорда об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги туфайли юз берган қийинчиликларни бартараф этиб, ипак қурти уруғи боқишнинг прогрессив усулларини ишлаб чиқаришга жорий этиб, мўл пилла ҳосили етиштирдилар. Ҳар қути уруғдан ўрта ҳисобда 60 килограммдан пилла териб олинди. Бултур шу муддатда эса ҳар қути уруғдан 52 килограммдан пилла териб олинган эди.

Давлатга пландан ташқари кўп миқдорда юқори сифатли пилла топширган Сурхондарё, Бухоро, Фарғона, Наманган, Хоразм, Андижон, Қашқадарё областлари ва Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг хўжаликлари планни ва социалистик мажбуриятларини биринчилар қатори адо этдилар.

Давлатга пилла топшириш давом этмоқда.

Республика колхоз ва совхозлари бу йил давлатга пландан ташқари камида 1600 тонна пилла сотиш мажбуриятини олдилар.

ТОШКЕНТ ВЕТЕРАНЛАРНИ ОЛҚИШЛАМОҚДА

Тўртинчи июнь кечқурун Ўзбекистон пойтахтининг марказий кўчаларидан гуллар билан безалган автомашиналар колоннаси ўтиб борди. Тошкентдаги завод ва фабрикаларнинг юбилейини Ўзбекистон пойтахти нишонлаётган энг кекса ишчиларидан бир группаси машиналарга тушиб олган. Фахрий эскорд уларни кузатиб бормоқда. Шаҳар жамоатчилигининг вакиллари Санъат саройи олдида ветеранларни қизғин табрикладилар.

Санъат саройи бу кеча байрам либосини кийган эди. Меҳнат аҳлини улуғловчи табрик, даъват сўзлари жуда катта транспарантларга ёзилган. Шаҳар жамоатчилиги вакилларидан икки мингдан ортиқ киши «Ишчилар синфига шон-шарафлар» деган шиор остида ўтган байрамда қатнашиш учун бу ерга келди.

Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов ишлаб чиқаришнинг энг кекса илғорларини самимий табриклайди. С. Р. Расулов ветеранларнинг шонли меҳнати тўғрисида гапиради. Улар қирқ йил ва бундан ҳам кўпроқ вақт илгари, Тошкент пролетариати Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган пайтда ишлаб чиқаришга келган эдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов юбилярларни қутлайди. Ш. Р. Рашидов ветеранларга социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлида қилган меҳнатлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан самимий миннатдорчилик билдирди. Ўртоқ Рашидов кўп йиллик ва ҳалол ишлари учун кекса ишчиларнинг катта бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланганлиги тўғрисида гапирганида ҳамма бу хабарни гулдурос қарсаклар билан кутиб олади.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Н. Қориниёзов, Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводининг бошлиғи Р. Т. Тадулевич коммунизмнинг актив қурувчиси — совет меҳнаткаши тўғрисида, бизнинг мамлакатимизда ишчининг ҳам, олимнинг ҳам, ҳар қандай касб эгасининг ҳам меҳнати беҳад қадрланаётганлиги тўғрисида зўр иштиёқ билан гапиради. Донгдор механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. А. Тюпко, СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева, меҳнат резервлари мактабларининг ўқувчилари юбилярларга сиҳат-саломатлик ва бахтли ҳаёт тиладилар.

Тошкент байроғи тантанали вазиятда саҳнага олиб чиқилади. «Ташсельмаш» заводининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустақим Юсупов байроқни саҳнага олиб чиқишдек фахрли ҳуқуққа сазовор бўлди. У билан бир қаторда Тўқимачилик комбинатининг ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Марҳамат Йўлдошева, асбобсозлик заводининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. А. Ефимков турибди. Пионерлар байроқ олдида совет ватанига, Коммунистик партия ишига, шонли меҳнат традицияларига содиқмиз деб қасамёд қиладилар.

Шаҳардаги 9-ҳунар-техника билим юртининг мастери Ҳошим Алимов, тўқимачилик комбинатининг кекса ишчиси Е. И. Соколова меҳнат аҳли тўғрисидаги, ишчилар синфи ветеранлари ҳақидаги эътибор ва ғамхўрлиги учун мукофотланганлар номидан партия ва ҳукуматга самимий ташаккур билдирдилар.

Ветеранлар шарафига ўтказилган маросимда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қ. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, М. Т. Турсунов қатнашдилар.

Байрам охирида санъат усталари катта концерт беришди.

(ЎзТАГ).

Суратларда Тошкентнинг кекса ишчи вакилларини кўриб турибсиз.

РАҲБАР ХОДИМЛАР СЕМИНАРИ

4 июнда Тошкентда министрликлар, идоралар ва марказий муассасалар партия ташкилотлари секретарларининг республика семинари ўз ишини бошлади. Бу семинарни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкил этди.

Семинарни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов кириш сўзи билан очди. Шундан кейин Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, Республика Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов совет давлат аппарати ишларини ташкил этишнинг ленинча принциплари тўғрисида доклад қилди.

Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси С. К. Зиёдуллаев ўз докладини Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантириш истиқболларига бағишлади. Республика Фанлар академиясининг президенти О. С. Содиқов Ўзбекистон ССРда фаннинг аҳволи ва унинг келгусида ривожланиши тўғрисида ахборот берди.

Семинар уч кун давом этади. Семинар программасига мувофиқ ташкилий-партиявий ва идеология ишидаги тажрибалар алмашинади. (ЎзТАГ).

КРЕМЛДА САМИМИЙ СУҲБАТ

4 июнда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир Шоҳ ўртасида суҳбат бўлди.

Дўстона ва самимий вазиятда ўтган суҳбат вақтида Совет-Афғонистон муносабатларини янада ривожлантириш масалалари юзасидан, шунингдек ҳар иккала томонни қизиқтираётган ҳозирги халқаро аҳволнинг баъзи актуал проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ШУ ЙИЛ 5 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
БЕКОБОД	—	103,4
Янгийўл	7,3	47,7
Оққўрғон	17,9	45,0
Калинин	2,1	37,5
Бўка	4,0	15,1
Ўрта Чирчиқ	7,2	14,4
Орджоникидзе	2,1	9,6
Юқори Чирчиқ	2,5	3,9
Область бўйича	5,2	37,1

ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАРИНИНГ IX СЪЕЗДИГА

Қадрли ўртоқлар!

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика рассомлари тўққизинчи съездининг делегатларини ва улар орқали Ўзбекистон тасвирий санъатининг барча арбобларини қизғин табриклайди.

Совет тасвирий санъати воқеликни тасвирлашда юксак ғоявийликни ҳаққонийлик билан, тарихий конкретлик билан уйғунлаштиргани ҳолда чинакам инсонпарварликка эга бўлиб, партиянинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишларини кучайтириш учун олиб бораётган курашида муҳим роль ўйнамоқда. Ўзбекистон рассомлари социалистик реализм санъатининг партиявийлиги ва халқчиллигининг барқарор принципларига амал қилиш билан ўз ижодларида бир талай муваффақиятларга эришдилар. Совет давлатининг 50 йиллигига бағишланган «Социалистик Ўзбекистон санъатда» юбилей виставкаси Совет Ўзбекистони рассомларининг ижодий фаолиятида ўтган йиллар мобайнида қўлга киритилган ажойиб якун бўлди. Бу виставка тасвирий санъатда социалистик реализм принципларининг тантанасини, республика рассомларининг профессионал маҳорати ўсганлигини яққол намойиш қилди. Тасвирий санъат арбобларининг халқ ҳаёти билан алоқалари кенгайди ва мустаҳкамланди, тасвирланаётган нарсаларга берилаётган эстетик баҳо хилма-хилроқ бўлиб қолди, асарларнинг эмоционал тасвири юксалди.

Тасвирий санъатни янада ривожлантириш вазифалари Ўзбекистоннинг барча ижодкор ходимларидан ҳаётни тағин ҳам кўпроқ активлик билан ўрганишни, янги реалистик услуб ва формаларни, бадиий тасвирнинг янги воситаларини янада кўпроқ диққат билан изланишни талаб қилади. Халқимиз коммунизм қурилишининг пафосини, совет кишисининг қаҳрамонона меҳнатини, унинг маънавий ҳаёти, фикр ва интилишларини ҳаққоний акс эттирадиган салмоқли асарлар яратишни рассомлардан кутмоқда.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика рассомларининг тўққизинчи съезди ишида муваффақият тилайди ва Ўзбекистон тасвирий санъат арбоблари шонли сана — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўриб, ўз истеъдодларининг бутун кучини давримизнинг улуғворлиги ҳамда гўзаллигини илҳомбахш ва ёрқин акс эттирувчи асарлар яратишга сарфлайдилар ва коммунизмнинг юксак ғоялари учун партия олиб бораётган курашда бундан буён ҳам унинг актив ёрдамчилари бўлиб қоладилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ—ПАРТИЯНИНГ СОДИҚ ЁРДАМЧИСИ

ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАРИНИНГ IX СЪЕЗДИ

Ўзбекистон рассомларининг IX съезди 5 июнда ўз ишини бошлади. Съездни СССР Халқ рассоми Ўрол Тансиқбоев очди.

Залнинг гулдурос қарсаклари остида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси съезднинг фахрий президиумига сайланади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг республика рассомлари IX съездига табрикномаси ўқиб берилади. Табрикномани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов ўқиб беради.

Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси Р. А. Аҳмедов «Санъатнинг ғоявийлиги ва партиявий йўли учун кураш» тўғрисида доклад қилди. Ўзбекистоннинг тасвирий санъати ўз ижодий кучларини муваффақиятли суратда ривожлантириб бормоқда. Республика миқёсида ташкил этилган кўпгина виставкалар, рассомларимизнинг бутуниттифоқ виставкаларида кўрсатилаётганлиги Ўзбекистон рассомлари асарларининг чет элларда босиб чиқарилаётганлиги — буларнинг ҳаммаси санъатимизнинг етуклигини аниқ ва равшан исбот қилади.

Ўз халқининг тақдиридан манфаатдорлик, ижтимоий ҳаётдаги воқеаларга онгли муносабатда бўлиш, ўз асарларининг бадиий-эстетик ҳаққонийлиги учун жавобгарликни сезиш рассомларнинг ижодида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. «Замондошимиз», «Ёшлар кўрсатаяпти» деган мавзуларда ташкил этилган республика виставкалари ва «Социалистик Ўзбекистон санъатда» юбилей виставкаси буни исбот қилувчи далилдир. Муҳим воқеаларга эътибор, замондошимиз сиймосини кўрсатиб бериш — ана шу виставкаларнинг асосий хусусиятидир. Докладчи айтадики, ҳаёт ҳақиқати ва образни чуқур ифода этиш проблемаси ҳозирги замон санъатининг жиддий проблемаларидан бири бўлиб, Ўзбекистон рассомлари ижодий изланишлари ва интилишларининг асосий моҳиятидир.

Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси рассомлар, графиклар, ҳайкалтарошлар, монументал-декоратив санъат усталари, «жанговар қалам», театр ва кино рассомларининг ишларига батафсил тўхталиб ўтади.

Ўзининг ғоявий-сиёсий савиясини тинмай ошириш, ўз иши учун жавобгарликни сезиш ва ўз маҳоратини такомиллаштириш, — деб таъкидлайди докладчи, — Ўзбекистон рассомлари бутун коллективининг бурчидир.

Ўзбекистон ССР Бадиий фонди правлениесининг раиси Л. А. Абдуллаев шу фонднинг иши тўғрисида доклад қилди. Ревизия комиссиясининг раиси Н. Н. Гроссман шу комиссиянинг докладини қилди.

Съезднинг ишида Москва ва қардош республикаларнинг рассомлари қатнашмоқдалар.

(ЎзТАГ).

ҒАЛЛА ЎРИМИ БОШЛАНДИ

Адирларда олтин бошоқлар пишиб етилди. Шу кунларда ғаллазорларда бўлсангиз майин шабадада тўлқинланиб силкинаётган бўлиқ арпа-буғдойларни кўриб беҳад қувонасиз.

Ўтган йилларда ҳам ғалладан мўл ҳосил олиб, бу соҳада байроқдор бўлиб келган Ўрта Чирчиқ районидаги «Ғаллақудуқ» совхозининг коллективи беш йилликнинг учинчи йилида ҳам барча майдонларда мўл ҳосил етиштиришга эришдилар. Улар ўтган йили ўрим-йиғимни 21 иш кунида адо этган бўлсалар, бу йил 2679 гектар ердаги арпа ва буғдойни 15—18 кунда ўриб-йиғиб олишни, уч йиллик ғалла тайёрлаш плани миқдорида дон жамғаришни кўзда тутмоқдалар.

Шу кунларда 11 та комбайн ғаллазорларда кечасию-кундузи ишлаб турибди. Ҳар бир агрегат билан бир кеча-кундузда 18 гектар ердаги ғалла ўрилиб гектаридан 15—17 центнер миқдорида дон янчиб олинмоқда.

Совхозда ғалла ўриш, янчиш ва давлатга дон топшириш ишлари қандай уюштирилганлиги билан танишиш учун яқинда бу ерга ғаллакор колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари йиғилдилар.

Совхозда ғаллакорлар учун барча қулай шароит яратиб берилган. Кўчма дала шийпонлари ишлаб турибди. Бу дала шийпонларида маданий ва маиший хордиқ чиқариш учун зарур бўлган ҳамма қулайликлар бор. Унда радио эшитиш, газета ва журналларнинг янги сонларини ўқиш мумкин. Шунингдек, социалистик мусобақа шартлари ёзилган тахтачалар осиб қўйилган. Комбайнчилар ишдан кейин шахмат-шашка ва бошқа шунга ўхшаш ўйинлар билан машғул бўлишлари мумкин. Шу ернинг ўзида иссиқ овқат тайёрланади. Кўчма дала шийпони ёнига душ ўрнатилган.

Дала шийпони ёнида махсус кўчма устахона ташкил этилган. Бу ерда механизаторлар ўзларининг агрегатларини, машиналарини ремонт қилишлари, ёғлаш-мойлаш ишларини ўтказишлари мумкин. Бу қулайликларнинг ва ғамхўрликларнинг ҳаммаси комбайнчиларни яна ҳам ғайрат билан фидокорона меҳнат қилишга ундамоқда. Ҳар бир комбайнчи мавсумда 270—300 гектар ердаги ғаллани ўриб, 450—476 тоннадан донни янчиб бериш мажбуриятини олган. Уларнинг якдиллик билан қилаётган меҳнатлари натижасида ҳар куни 150 гектар ва ундан кўпроқ ердаги ғалла ўриб-янчилмоқда. Комбайнчилар ва уларнинг сменадошларидан И. Гурянов, С. Мусаев, С. Қаршибоев, С. Умаров, С. Кенжабоев, М. Ғоипов ва бошқа ўртоқлар кундалик ўрим-йиғим нормасини анча ошириб адо этмоқдалар. Кундуз кунлари шогирд комбайнчилар ғалла ўрса, кечаси устоз комбайнчилар ғаллазорга отланадилар.

Совхоз директори **Г. П. Гриценко** тажриба ўргангани келган кишиларга совхозда амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида гапириб берди. Дала шийпонида бўлган йиғилиш қатнашчиларидан бири комбайнчиларга ҳақ тўлаш қандай усулда амалга оширилаётганлиги ҳақида сўраб қолди. Директор унга қуйидаги жавобни берди:

— Кунлик норма — 8,64 гектар ердаги ғаллани ўрган ва гектаридан 10 центнердан дон янчган, бу ишларнинг ҳаммасини сифатли бажарган кишига 5 сўм тўланади. Шу билан бирга дастлабки ўн кун давомида ғалла ўришда актив қатнашгани учун яна қўшимча 3 сўмдан устима мукофот берилади. Шундай қилиб, комбайнчининг қўлига 8 сўм тегади. Агар 18 гектар ердаги ғаллани ўрса ва ҳосилдорлиги 15 центнердан бўлса, механизатор 18 сўм 45 тийин пул олиши мумкин. Комбайнчининг касб маҳоратига қараб яна қўшимча 20 процент иш ҳақи ёзилади. Шунингдек, мавсум нормасини ошириб бажаргани учун ёки 250 гектар ердаги ғаллани ўриб-янчгани учун комбайнчига 300 килограмм дон бепул берилади. Бундан ташқари 2 центнергача ғалла реализация нархида сотилади. Комбайнчилар планларини ошириб бажарганлари тақдирда ҳар ўн кунда қиммат-баҳо буюмлар, ҳар беш кунда кўчма вимпел билан мукофотланиб турадилар.

Йиғилишда 1-«Оҳангарон» совхозининг директори **Ф. Ғуломов**, «Полярная звезда» колхози партия ташкилотининг секретари **Алексей Тё** ва бошқалар сўзладилар.

Район ғаллакорлари барча майдонлардаги донни 18—20 иш кунида ўриб-йиғиб олиш, пландаги 5050 тонна ўрнига давлат омборларига 12 минг тонна ғалла жўнатиш мажбуриятини олдилар.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов нутқ сўзлади.

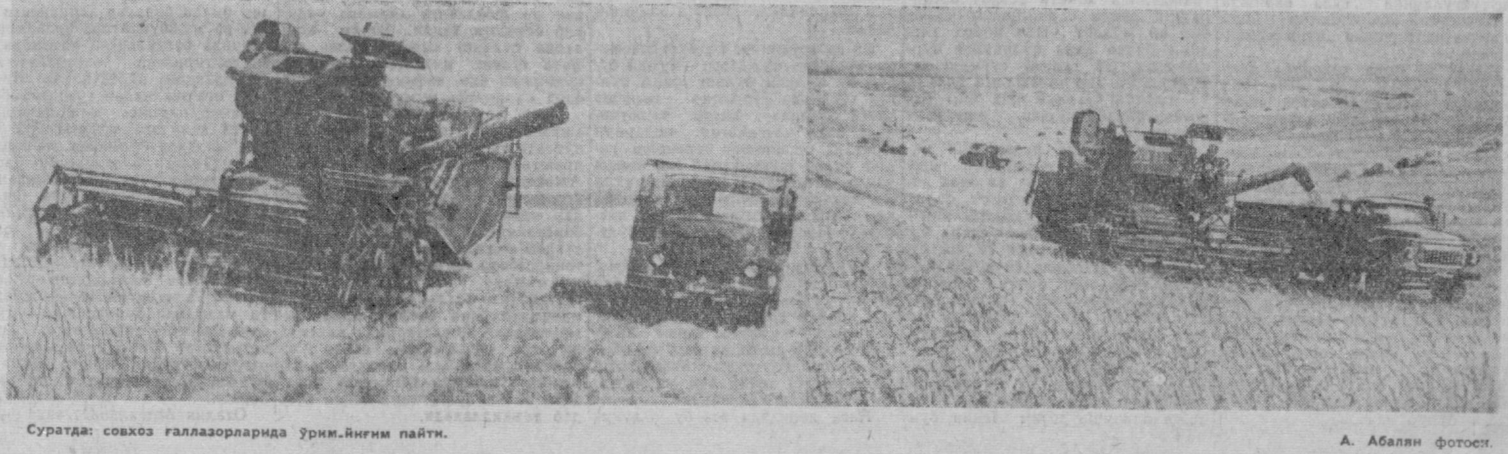

Суратда: совхоз ғаллазорларида ўрим-йиғим пайти.

А. Абаиян фотоси.

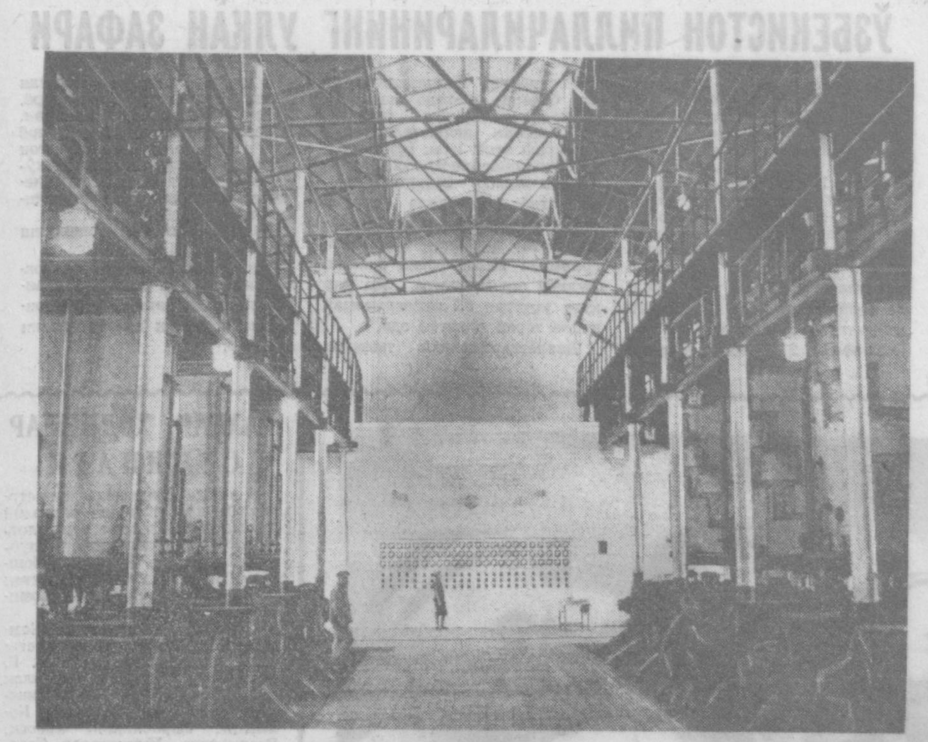

ЯНГИЙЎЛ ёғ-мой комбинатида форпресс цехи фойдаланишга топширилди. Янги қувват билан бир суткада 700 тонна пахта чигитини қайта ишлаш мумкин. Бу демак, илгаригига нисбатан икки маротаба кўпдир. Суратда: форпресс цехининг умумий кўриниши.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

Ялонғочдаги 2-ғишт заводлари бошқармаси коллективи йил бошидан бери пландагидан ташқари бир неча юз минг дона ғишт ишлаб чиқарди.

Ойлик топшириқларни ошириб адо этаётган корхона аҳли июнь ойида ҳам белгиланганидан анча ортиқ ғишт ишлаб чиқариш учун меҳнат қилмоқда.

Бошқарманинг 1-ва 2-заводлари айниқса, самарали ишлашмоқда. Кунлик нормаларини 115—120 процентдан ошириб бажараётган З. Минуддинов, Ф. Аджарипов, К. Гайбутдинов, Э. Асилбеков каби ишчилар фидокорлик кўрсатмоқдалар.

Коллектив йил охиригача пландаги 116 миллион донадан анча ортиқ ғишт тайёрлаб, бинокорларга етказиб беради.

А. ИНОҚОВ.

ҲАМКОРЛИК

Кончилар шаҳри — Оҳангарондаги шаҳар касалхонасининг овозаси кенг тарқалган. Илғор тажрибалар маркази сифатида танилган бу шифохонага жойлардан мутахассислар келиб турищади. Улар бу ердаги даволаш ишлари билан танишадилар, тўпланган тажрибаларни ўрганадилар.

Яқинда бу касалхонага Оренбургдан хат келди. Оренбурглик шифокорлар шаҳар касалхонаси коллективининг шу кунлардаги ижодий ишлари билан қизиқишибди, тажрибалар ҳақида батафсил ёзиб юборишни сўрашибди.

Ҳамкасбларнинг бу илтимоси бажонидил қабул қилинди. Касалхона коллективи энг яхши икки шифокорини оренбурглик шифокорлар ҳузурига юборди.

ИНҚИЛОБ ФИДОКОРИ

В. В. КУЙБИШЕВ ТУҒИЛГАН КУНГА 80 ЙИЛ ТЎЛДИ

Бугун барча совет кишилари, ер юзидаги илғор инсоният Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг атоқли арбобларидан бири, В. И. Лениннинг шогирди ва содиқ сафдоши Валериан Владимирович Куйбишевнинг номини зўр ҳурмат билан ёдга олмоқдалар.

В. В. Куйбишев мазлумлар бахт-саодати йўлида ҳормай-толмай курашган, Октябрь инқилоби зафарини таъминлашда ва революция эришган ютуқларни қора кучлар чангалидан сақлаб қолишда жонбозлик кўрсатган, СССРда социалистик қурилишнинг энг олдинги сафларида борган йирик сиймо сифатида партия ва давлатимиз тарихидан абадий ўрин олган мангу барҳаёт зотдир.

У бундан 80 йил муқаддам Омск шаҳрида офицер оиласида дунёга келди. Болалиги Кокчетавда ўтди. Етти йил Омскдаги кадетлар корпусида таҳсил кўрди.

Валериан Владимирович большевиклар партияси сафиға кириб, революцион ҳаракатда қатнаша бошлаганида ўн олти ёшли ўсмир эди. Уни 1905 йили Петербургдаги ҳарбий-медицина академиясига қабул қилишади. Бироқ, В. В. Куйбишев академияга бориб ўқиш ўрнига революцион воқеаларга актив аралашиб кетади. Партия унга қурол-яроғ ташиш ва сақлаш вазифасини топширган эди. Орадан бир йил ўтгач, бу «хавфли» йигитча академиядан қувилди, чор охранкаси уни қора рўйхатга тиркаб қўйди. Полиция таъқибидан яширинган Валериан Владимирович Омскка бориб, яширин шароитда ишлай бошлади. Уни бу ерда РСДРП Омск комитетининг аъзоси қилиб сайлашади.

Чор самодержавиесининг мўрт бўлиб қолган давлат тузуми, тартиблари, истибдод ва эксплуататорлик зулмига қарши курашга астойдил бел боғлаган бу оташин революционернинг пўлатдек иродасини на таъқиб, на қамоқ ва на сургунлар бука олди. 1906—1916 йиллар мобайнида партия топшириғига биноан у Омск, Томск, Петропавловск, Петербург, Харьков, Самара каби ўнлаб йирик шаҳарларда революцион воқеалар марказларида ленинчи инқилобчиларга хос сабр-тоқат ва матонат билан катта ташкилотчилик ишлари олиб борди.

У ўз умрининг етти йилга яқинини турма ва сургунда ўтказишга мажбур бўлди. Февраль революцияси рўй берганида сургунда эди. 1917 йил мартида у Самарага қайтиб келди ва тез орада ишчи депутатлари Самара Советининг раислигига сайланди. Бу ерда у кейинчалик Революцион Комитет раиси сифатида Октябрь инқилоби ғалабасини таъминлаш, Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашда жуда кўп куч ва ғайрат сарфлади. В. И. Ленин, большевиклар партияси уни қайси участкага, қайси вазифага қўймасин, у революция манфаатлари йўлида мардонавор курашди, халқнинг, партиянинг юксак ишончини оқлади.

Гражданлар уруши йилларида В. В. Куйбишев I ва IV армияларнинг комиссари ва Революцион-ҳарбий кенгаш аъзоси, Шарқий фронт қўшинлари Жанубий группаси ва Астраханни ҳимоя қилиб турган XI армиянинг, кейинчалик Туркистон фронтининг Революцион-ҳарбий кенгаши аъзоси бўлиб ишлади. Ишчи ва деҳқонлар Қизил Армиясининг жуда кўп операциялари: Симбирск ва Самарани озод қилиш, Колчак армиясини тор-мор келтириш, Астрахань мудофааси, Ўрта Осиёда чет эл интервенцияси ва оқ гвардиячилар илдизини қуритиш режаларини ишлаб чиқиш ва уни амалга оширишда В. В. Куйбишевнинг хизматлари алоҳида ўрин тутади.

Унинг номи Ўрта Осиё халқлари учун айниқса азиз ва мўътабардир. Владимир Ильич Ленин ўзининг содиқ ва фидокор шогирди В. В. Куйбишевни энг қийин вазият вужудга келганда — ички контрреволюция ва ажнабий интервенция қутуриб, ёш Совет ҳокимиятини бўғиб ташлашга уринаётган бир пайтда — Совет Шарқига кўмакка юборди.

1919 йил 4 ноябрида Куйбишев Тошкентга келди. У Туркистон фронти Революцион-ҳарбий кенгаши аъзоси, кейинчалик фронт Сиёсий Бошқармасининг бошлиғи сифатида машҳур лашкарбоши М. В. Фрунзе билан биргаликда жуда катта иш олиб борди. М. В. Фрунзе ва В. В. Куйбишев раҳбарлигида Туркистон фронти қўшинлари аксилинқилобчиларга қарши ҳал қилувчи кураш режаларини ишлаб чиқишди.

Туркистон фронти штаби бу ерга етиб келган ҳарбий мутахассислар, сиёсий ходимлар ёрдамига таяниб, қуролли кучларни қайтадан ташкил этди, ерли аҳоли ҳисобига Қизил Армия сафлари тўлдирилди. Тез орада бутун фронт бўйлаб кескин ҳужумга ўтилди, зафар кетидан зафар қучилди.

Закаспий фронтидаги мураккаб операцияларга раҳбарлик қилиш В. В. Куйбишев зиммасига тушган эди. 1920 йилнинг март ойи охирида Қизил Армия Еттисувни Колчак шайкаларидан батамом тозалади. Ўша йилнинг ёзида Фарғонада босмачиларга қарши уюштирилган операциялар ғалаба билан тугалланди.

В. В. Куйбишев социалистик қурилишнинг улуғвор программасини амалга оширишда бошқош бўлиш, социализм «қўрғи»ни очишдек машаққатли ва мураккаб ишларда иштирок этиш шарафига муяссар бўлган арбобларнинг бири эди. Мамлакатни ленинча электрлаштириш планининг рўёбга чиқиши кўп жиҳатдан унинг номи билан боғланган. В. И. Лениннинг таклифи билан у 1921 йили Олий Халқ Хўжалиги Кенгаши Президиумининг аъзоси ва Главэлектронинг бошлиғи қилиб тайинланди. ГОЭЛРО плани асосида бошлаб юборилган дастлабки нур манбалари — Шатура, Волхов, Кашира электр станциялари қурилишига раҳбарлик қилди.

Партия унга мамлакатни индустрлаштиришдек, кийин шароитда халқ хўжалигига раҳбарлик қилиш вазифасини топширди. У Олий Халқ Хўжалиги Кенгашининг раиси, кейинчалик СССР Госпланн раиси, Халқ Комиссарлари Совети Раисининг биринчи муовини лавозимларида ишлаб, умрининг сўнгги дақиқасигача большевиклар партиясининг жанговар ва содиқ солдати бўлиб қолди. У 1935 йилнинг 25 январида вафот этди.

«Ўртоқ Куйбишев, — дейилган эди «Правда»нинг 1935 йил 26 январь сонида босилган ВКП(б) Марказий Комитетининг унинг ўлими тўғрисидаги билдиришида, — пролетар революционери, изчил ленинчи, партия ва ишчилар синфи душманларига қарши муросасиз ҳамда коммунизм иши учун фидокор курашчининг намунаси эди».

Кўпмиллатли совет халқлари қалбида В. В. Куйбишев ана шундай инсон сифатида яшаб келмоқда. В. В. Куйбишевнинг порлоқ ҳаёти, ёрқин сиймоси коммунизм авлодларини жонажон партияга, она-Ватанга чексиз садоқат ва меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашга хизмат қилмоқда, юксак идеаллар учун курашда қаҳрамонликка ва зафарларга даъват этмоқда.

Т. МИРҲОДИЕВ.

КОРХОНА ТЎЛА ҚУВВАТ БИЛАН ИШЛАСИН

Бу завод коллективи қўлидан чиққан турли-туман металл конструкциялари областимиздагина эмас, балки бутун Ўрта Осиёда олиб борилаётган қурилишларда кенг фойдаланиляпти.

Корхона дарвозасидан ҳар куни қад кўтараётган уйлар, маданий-маиший муассасалар, энергетика иншоотлари учун кўплаб конструкциялар жўнатилиб турибди. Олмалиқда қурилаётган рух, аммофос заводлари учун, Фарғонадаги сунъий толалар ва азот ўғитлари заводлари, қардош республикаларда қурилаётган саноат корхоналари учун каркаслар ва бошқа конструкциядаги бинокорлик материаллари етказиб беріляпти.

Коллектив республикамиз пойтахтини қайта тиклаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Тошкент шаҳри атрофида қад кўтараётган теплицалар учун конструкциялар жўнатмоқда. Яқин вақт ичида теплицалар учун 500—600 тонна каркас ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган поток линияси фойдаланишга топширилади.

Тўйтепадаги металл конструкциялари заводи коллективи зиммасидаги вазифани дуруст бажармоқда. Йил бошидан бери давлат планларини зиёдаси билан адо этяпти.

Лекин, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилари ўз меҳнатлари натижасидан қаноатланишмаяпти, чунки завод ишлаб чиқариш қувватининг 70 проценти фойдаланиляпти, холос. Агар коллектив корхонани тўла қуввати билан ишлашига эришганда эди, маҳсулот анча кўп тайёрланган бўлур эди.

Қувватни ўзлаштиришда бундай камчиликлар нима учун содир бўлмоқда? Энг асосийси корхона лойиҳасининг ҳартомонлама ўйлаб тузилмаганлигидадир. Ишнинг бошидан пухта бўлмаганлиги, лойиҳанинг конструктив ва айникса технологик қисмини тайёрлашда қатор камчиликларга йўл қўйилганлиги жуда кўп қийинчиликлар туғдиряпти.

Лойиҳанинг технология қисми жуда ҳам пала-партиш тайёрланган. Асбоб-ускуналарни металл конструкциялари ишлб чиқариш нормалари ва техника хавфсизлиги қоидаларига жавоб берадиган қилиб қайта ўрнатишга мажбур бўлинди. 300 тага яқин асбоб-ускуну бошқатдан технология бўйича жой-жойига қўйилди. Бунинг учун анчагина маблағ ва ишчи кучи сарфланди.

Корхона цехларида нормал иш шароити яратиб беришда ҳам қатор нуқсонларга йўл қўйилди. Лойиҳага асосан, цехлар ёритиш точкалари икки баравар кам ўрнатилган. Цехлар ичи яхши ёруғ бўлмагач маҳсулот сифати пасаяди, меҳнат унумдорлиги эса камаяди.

Металл ва тайёр маҳсулот омборларининг пролетлари нормага мувофиқ 30 метр бўлиши керак. Лекин, лойиҳачилар бунга амал қилишмаган, уни 24метр қилиб белгилашган омборларни 24 метр пролетли қилиб қуриш улардан рационал фойдаланиш имконини бермаяпти. Чунки, металл конструкциялари ва деталларни жойлаш қийин бўлмоқда.

Бунинг устига темир йўл шохобчалари омборларга тескари ўтган: узунасига эмас, кўндаланг тушган. Бу ишлаб чиқариш майдонлари умумий балансининг 13 процент камайишига сабаб бўлди. Айни вақтда металл ва металл конструкцияларини ортиш ва туширищ фронти икки баравар қисқарди, материаллар ва тайёр маҳсулотларни бир жойдан иккинчи жойга ташишни рационал ташкил этишга имкон бермади.

Цехлар лойиҳасини яратишда ҳам қатор камчиликларга йўл қўйилди. Масалан, цех ходимлари, ишчилар учун махсус хоналар, қизил бурчаклар ажратилмаган. Завод бошқармасининг бўлимлари ишлаш учун мослаштирилмаган биноларга жойлашган. Кўприк кранлари ва бошқа асбоб-ускуналар ишлаётганда ҳосил бўлаётган шовқин-сурон ва титраш инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг самарали ишлашларига мълум даражада салбий таъсир кўрсатаяпти.

Корхона қурилишида йўл қўйилган нуқсонлар ҳам ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг ортишига тўсқинлик қилмоқда. Масалан, заводнинг бир меёрда ишлаши учун кислород тайёрловчи иккита қурилма ишлаб туриши даркор. Ҳозир эса биттаси ишламоқда. Бинокорлар иккинчисини уч йилдан бери қурмоқдалар. Натижада ишлаб турган битта қурилма тўсатдан бузилиб қолади ва газ билан металл қирқувчилар 5—7 кунлаб ишлашмайди.

Уй-жой ва, айниқса, маданий-қурилишнинг саноат қурилиши суръатларидан орқада қолиши ҳам корхона қувватидан тўла фойдаланишга йўл қўймаяпти. Завод ишга тушганига тўрт йил бўлди. Лекин шу вақт ичида ишчи кучи қўнимсизлиги 20 процент камайди, холос.

Маданий-маиший шароитларнинг меҳнаткашлар талабига жавоб бермаётганлиги оқибатида малакали ишчилар, мутахассислар бўшаб кетмоқдалар. Ёш ишчиларнинг қўнимсизлиги янада кўпроқдир. Тўғри, уй-жой ва маданий муассасалар танқислигини камайтириш йўлида анча ишлар қилинди. 14 минг квадрат метрга яқин уй қурилди, ўтган йили 964 ўринли мактаб ишга туширилди. Стадион, 300 ўринли кинотеатр, 280 ўринли болалар боғча ва яслиси ҳамда бошқа шу каби бинолар қуриляпти. Лекин, буларнинг ҳаммаси ҳали етарли эмас.

Завод ишчи-хизматчилари яшаётган посёлкада медицина ва алоқа хизматини яхшилаш, савдо тармоқларини кенгайтириш юзасидан жуда кўп иш қилиш керак.

Тошкент область партия комитети корхонанинг лойиҳадаги қувватини 1969 йилда тўла ўзлаштириш ҳақида қарор қабул қилди. Бунинг учун завод коллективига барча район ва область ташкилотлари яқиндан ёрдам беришлари керак. Корхона коллективи завод қувватидан фойдаланишни яхшилаш йўлида жуда кўп тадбирлар кўриши лозим. Бу соҳада уларнинг шу вақтгача қилган ишлари яхши самара бераётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак.

Масалан, ўтган йили ташкилий-техникавий тадбирлар планини тўла бажариш билан 130 минг сўмлик иқтисодий самара кўрилди. Электр пайванд ишларининг механизация даражаси 73, деталлар ва заготовкаларни тайёрлаш ишларининг механизация даражаси эса 65 процентгача етказилди. Коллектив ўз кучи билн Тошкентда қуриладиган баланд иморатлар, теплицалар учун конструкциялар, уч бурчакли металларга ишлов берадиган поток линияларни монтаж қилдилар ва ишга туширдилар.

Ҳозирги вақтда корхонада штамповкалаш, металларни ярим автомат ва автомат асбоблар, газ билан қирқиш кенг фойдаланилмоқда. Бошқа қатор асбоб-ускуналар кўплаб ишга туширилмоқда. Шу туфайли ҳам ўтган йили меҳнат унумдорлиги 1966 йилдагига қараганда 50 процент ортди.

Коллектив бу йил ҳам меҳнатни илмий уюштириш юзасидан қатор тадбирларни амалга оширишни мўлжаллаб қўйган. Бунинг натижасида 200 минг сўмлик жамғарма олинади, завод бўйича меҳнат унумдорлги 19 процент ошади,ишлаб чиқариш маданияти ва эстетикаси сезиларли даражада яхшиланади.

Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўзларига боғлиқ бўлган камчиликларни тезроқ бартараф этиш, ички ресурсларни сафарбар этиш, кадрлар қўнимсизлигини камайтириш ва ишлаб чиқаришнинг механизация ҳамда автоматизация даражасини оширишга бундан-буён ҳам муттасил интилаверадилар. Улар ҳар ойда қурилишларга 4500 тонна конструкциялар етказиб беришдек юксак маррани тезроқ эгаллаш учун тинмай курашадилар.

Бу соҳада коллективга ҳар томонлама ёрдам бериш шу заводга алоқадор бўлган раҳбар ташкилотларнинг муҳим вазифасидир.

П. ШАМСИЕВ,
Тошкент область партия комитетининг инструктори.

ОЛИМЛАР БИЛАН НОВАТОРЛАР УЧРАШУВИ

Янгийўлдаги мой-ёғ комбинатининг рационализаторлари олимлар билан ҳамкорликда чигитни темир йўл вагонларидан бўшатиб олиш учун пневматик механизм яратдилар. Бу механизм кўп меҳнат талаб қиладиган ана шу оғир ишда меҳнат унумдорлигини 10 — 12 баравар оширади. Автомашина ва прицеплардан чигитни бўшатиб олишнинг бошқа бир янги усули ҳам оғир ишларни механизациялаштириш даражасини анча ошириш имконини берди. Ана шу механизмни ишлатиши натижасида ҳар йили 30 минг сўм тежалади.

Комбинатнинг бош инженери В. М. Ратушний Ўзбекистон мой-ёғ саноати мутахассислари ва новаторларининг республика семинари қатнашчиларига шу тўғрида сўзлаб берди. Озиқ-овқат саноати илмий-техника жамияти Ўзбекистон ССР Госпланининг илмий-техника ахбороти ва пропагандаси институти билан биргаликда Тошкентда шу семинарни ўтказди.

Новаторларнинг учрашуви мой-ёғ саноатида ишлаб чиқариш процессларини механизациялаштириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш масалаларига бағишланди. Семинар қатнашчилари СССРда биринчи бўлиб Қўқон мой-ёғ комбинатида ўрнатилган ва узлуксиз ҳаракат қилиб турадиган технология линияси тўғрисидаги ахборотни зўр эътибор билан тингладилар.

Каттақўрғон, Тошкент, Наманган ёғ заводлари ва республика мой-ёғ саноатининг бошқа корхоналарида ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштириш тажрибаси ҳам умумлаштирилди.

(ЎзТАГ).

Никоҳ ва оила

ЯНГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

Партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг ижтимоий ва шахсий манфаатларини ўзида мужассамлаштирган совет оиласи тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда.

Шу кунларда кенг жамоатчилик муҳокамасига ҳавола қилинган **«Никоҳ ва оила тўғрисидаги ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар қонунларининг асослари» лойиҳаси** бунинг ёрқин мисолидир. Янги қонун лойиҳаси оилани янада мустаҳкамлаш, она ва болаларнинг манфаатларини ҳартарафлама муҳофаза қилишга қаратилган.

Оилани коммунистик ахлоқ қоидалари асосида мустаҳкамлашда қонунлар ҳам муҳим роль ўйнайди. Никоҳ ва оила тўғрисидаги совет қонунлари оилавий муносабатларни моддий манфаатлардан тамоман тозалашда, аёлларнинг оиладаги эскилик сарқити бўлмиш тенгсизлигини йўқотишда ҳам инсоннинг энг чуқур шахсий ҳис-туйғуларини тўла равишда қондирадиган коммунистик оила вужудга келтиришда актив кўмаклашади.

Никоҳ ва оила ҳақидаги янги Қонун лойиҳаси бир неча йил давомида ҳуқуқшунослар, иқтисодчилар, тарихчилар, философлар, медиклар ва педагоглар иштирокида тайёрланди. Унда узоқ муддат давомида синалган ҳуқуқий нормалар билан бирга, ҳозирги кун талаблари асосида киритилган янги қоидалар ҳам бор. Биз ана шу қоидаларнинг энг муҳимларига тўхталиб ўтмоқчимиз.

Аввало, никоҳ ҳақида фикрлашайлик. Никоҳ — ҳар бир оиланинг асосидир. Шунинг учун ҳам никоҳга оид бўлган асосий масалалар қонун билан тартибга солинади. «Агар никоҳ оила асоси бўлмаганда, — деб ёзган эди Карл Маркс, — у ҳам дўстлик каби қонун билан тартибга солинмаган бўлур эди».

Янги Қонун лойиҳасида киши ҳаётидаги энг масъулиятли, энг қувончли воқеа — никоҳ тантанали вазиятда ўтиши кераклиги кўрсатилган. Бу маросимни тантанали ўтказиш қонун даражасига кўтарилиши никоҳнинг аҳамиятини ошириш билан бирга, никоҳ маросимларида ҳозиргача давом этиб келаётган эскилик сарқитларига қарши курашда ҳам катта аҳамиятга эгадир.

Янги Қонун лойиҳасида шошма-шошарлик билан, бир-бирларини яхши синамай турмуш қуриш ҳолларига барҳам бериш мақсадида турмуш қуришни истаганларнинг гражданлик ҳолати давлат органларига ариза берилгандан кейин бир ой муддат ўтгач никоҳ актлари билан қайд қилиниши кўрсатилган. Бу тартиб турмуш қурувчиларга ҳар тарафлама ўйлаш, ўз ҳис-туйғуларини яна бир маротаба синаб кўриш имконини беради.

Ҳозирги кунда никоҳ ёши масаласи ҳар бир иттифоқчи республиканинг ўз никоҳ ва оила кодекслари билан тартибга солиниб, турлича белгиланган. Янги қонун лойиҳасида никоҳ ёши эркаклар ва аёллар учун 18 ёш қилиб, бутун Иттифоқ учун бир хил белгиланди. Шу билан бирга, лойиҳада иттифоқчи республикаларга лозим бўлган ҳолларда никоҳ ёшини икки йилга камайтириш ҳуқуқи берилди. Бу тўғри, чунки, никоҳ ёшини белгилашда маҳаллий шароит ва аҳолининг хоҳиш ва тушунчалари ҳам ҳисобга олиниши лозим. Лекин, бундан никоҳ ёшини ҳаддан ташқари пасайтириб юбориш мумкин экан, деган хулоса чиқариш нотўғри бўлади.

Эрта турмушга чиқиш — ёшларга ҳатто ўрта маълумот олиш учун имконият бермаганидек, оналар ва болаларнинг саломатлигига ҳам ёмон таъсир қилиши мумкин. Шу билан бирга, улар оилавий муносабатларнинг ҳамма мураккаб томонларига тушуниб етолмайдилар. Бундай ҳолда никоҳ мустаҳкам бўлмайди, тез бузилиб кетади. Шунинг учун ҳам никоҳ ёшини белгилашда, турмуш қурувчиларнинг ақлий томондан ҳам камолотга етиб, оила қуришга қодир эканликлари ҳисобга олиниши лозим.

Эр ва хотиннинг турмуш давомида тўплаган мулклари умумий бўлиб бу мулкни бўлиш лозим бўлган ҳолларда эр-хотин баробар ҳисса оладилар. Ҳатто эр-хотиннинг бири уй-рўзғор ишларини юритиш, болаларни парвариш қилиш билан шуғулланиб ёки бошқа узрли сабабларга кўра мустақил иш ҳақига эга бўлмаган тақдирда ҳам, эр-хотин умумий мулкка нисбатан баробар ҳуқуққа эга бўладилар.

Амалдаги қонунларга асосан, меҳнатга яроқсиз, муҳтож эр ёки хотин ёрдам беришга қодир бўлган эр ёки хотиндан моддий ёрдам талаб қилишга ҳақли. Ўзбекистон ССР никоҳ ва оила кодексига асосан бу ҳуқуқ никоҳ бекор қилингандан кейин ҳам уч йилгача ўз кучини сақлайди.

Янги лойиҳада эса бу ҳуқуқ бирмунча кенгайтирилган. Аввало, хотин ҳомиладорлик даврида ва бола туғилгандан кейин бир йил мобайнида соғлиғидан қатъий назар эридан нафақа талаб қилишга ҳақли.

Иккинчидан, меҳнатга яроқсиз, муҳтож эр ёки хотинга тўланадиган нафақа улар ўртасидаги никоҳ бекор қилингандан кейин ҳам сақланиб қолади.

Агар эр билан хотиннинг никоҳ муносабатлари узоқ давом этган тақдирда ва никоҳ бекор қилингандан сўнг беш йил мобайнида эр ёки хотин пенсия ёшига етган бўлса суд никоҳдан ажралган эрдан хотин фойдасига ёки хотиндан эр фойдасига алимент ундириб беришга ҳақли. Айрим ҳолларда суднинг қарори билан нафақа тўлаш муддати чегаралаб қўйилиши ёки нафақа тўлашдан озод қилиниши мумкин.

Янги Қонун лойиҳасида ҳам ажратиш суд тартибида бўлиши кўрсатилган. Суд эр-хотинни яраштириш чораларини кўради. Ажралиш ҳақидаги масала судда атрофлича муҳокама қилингандан кейин эр-хотин бундай буён биргаликда яшашга ва оилани сақлаб қолишга қодир эмас, деб топилсагина никоҳ бекор қилиниши мумкин.

Лойиҳада аёллар ва болаларнинг манфаатларини ҳисобга олиб, хотинларнинг ҳомиладорлик вақтида ва бола туғилгандан кейин эр бир йил мобайнида никоҳни бекор қилиш тўғрисида хотиннинг розилигисиз иш қўзғатишга ҳаққи йўқ, деб таъкидланади.

Янги Қонун лойиҳасида ота-оналари ЗАГС органларида қайд қилинмаган никоҳдан туғилган болаларнинг ҳуқуқларига катта ўзгартишлар киритилган. Амалдаги қонунларга кўра, болалар билан ота-оналар ўртасида ҳуқуқ — мажбуриятлари келиб чиқмоғи учун боланинг отаси билан онаси ЗАГС органларида қайд қилинган никоҳда бўлишлари лозим.

ЗАГС органларида қайд қилинмаган никоҳдан туғилган болаларга оталаридан алимент ундириш мумкин бўлмаганидек, суд йўли билан уларнинг оталарини аниқлашга ҳам йўл қўйилмас эди.

Янги лойиҳада бўлса ота-оналар билан болалар ўртасидаги ҳуқуқ ва мажбуриятлар болаларнинг қонунда белгиланган тартибда гувоҳлантирилган насабига қараб белгиланиши кўрсатилган. Никоҳдаги ота-оналардан туғилган болаларнинг насаби ота-оналарнинг никоҳ ҳақидаги ҳужжатлари билан, никоҳда бўлмаган ота-оналардан туғилган болаларнинг насаби эса ота-оналарнинг гражданлик ҳолати фактларини қайд қилиш давлат органларига биргаликда берган аризалари асосида, отаси ариза бермаган вақтда эса суднинг қарори билан белгиланади.

Лойиҳада белгиланган бу янги тартиб ўз мазмуни билан оиладаги ўз маънавий бурчларини тўғри бажармаётган шахсларга қарши қаратилган бўлиб, гражданларнинг оталик бурчини тўғри бажариш руҳида тарбиялашга катта ёрдам беради.

Оталик белгиланаётганда суд боланинг онаси жавобгар шахс билан бола туғилгунча бирга яшаганлиги ва рўзғор юритганлигини ёки болани биргаликда тарбиялаганлиги ёҳуд оилани таъминлаб турганлигини эътиборга олади. Янги лойиҳада ота-она никоҳда бўлмасалар, боланинг онаси кимлиги, онанинг аризасига биноан ёзилади, отасининг кимлиги эса, боланинг отаси билан онаси биргаликда берган аризасига биноан ёҳуд суд қарорига мувофиқ ёзилади.

Янги қонун лойиҳасида якка оналар ҳам бўлиши эҳтимоли кўзда тутилгани учун, бундай оналарнинг болалари фамилиясини ва отасининг исмини аниқлаш тартиблари ҳам белгиланган.

Ота-оналар, — деб кўрсатилади лойиҳада, — ўз болаларини коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси руҳида тарбиялашлари, уларнинг жисмоний ривожланиши, ўқиб илм олиши, ижтимоий фойдали фаолиятга тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим. Ота-оналик ҳуқуқлари болаларнинг манфаатига хилоф равишда амалга оширилиши мумкин эмас. Агар улар болаларни тарбиялашга доир ўз бурчларини бажармасалар, ота-оналик ҳуқуқларини суистеъмол қилсалар, болалар билан шафқатсиз муомалада бўлсалар, ўз ахлоқсизликлари билан болаларга ёмон таъсир ўтказсалар, шунингдек, ота-оналар ичкиликбозликка ёки гиёбонликка берилиб кетсалар, бундай ҳолларда улар ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинишлари мумкин. Лекин, ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ота-оналар болаларни таъминлаш мажбуриятидан озод қилинмайди.

Янги Қонун лойиҳасида болаларни таъминлаш учун алимент ундириш ҳақидаги қонунларга ўзгартиш киритиш ҳақидаги таклифлар ҳисобга олинган. Қонун лойиҳасида балоғатга етмаган болаларга тўланадиган алимент миқдори асосан илгаригидек қолдирилган.

Социалистик қонун алимент тўловчининг биринчи хотинидан бўлган болалар манфаатини ҳимоя қилиш билан бирга, иккинчи оиласидаги болалар манфаати ҳам эътиборга олган. Агар алимент тўлашга мажбур бўлган ота-онанинг балоғатга етмаган бошқа болалари бўлиб, юқорида кўрсатилган миқдордаги алиментлар ундириб олинганда, ўша болалар алимент олаётган болаларга қараганда моддий жиҳатдан камроқ таъминланиб қоладиган бўлса, шунингдек алимет ундирилаётган ота-она биринчи ёки иккинчи группа инвалиди бўлса, ёҳуд алимент олаётган болалар ишлаб, етарли иш ҳақига эга бўлган тақдирдагина суд алиментнинг миқдорини камайтириши мумкин.

Юқорида қайд қилинганлардан шу нарса равшан бўладики, никоҳ ва оила ҳақидаги Қонун лойиҳаси амалдаги қонунларни узоқ муддат давомида ҳаётга татбиқ қилиш натижасида тўпланган тажрибалар ва уларни ривожлантириш ҳақидаги коммунистик ахлоқ қоидалари талаблари асосида ишлаб чиқилган.

Янги қонуннинг қабул қилиниши совет оиласини демократик ва инсоний принциплар асосида янада мустаҳкамлайди.

Т. АЮБОВ,
юридик фанлари кандидати.

ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ ВА УНИНГ АҲАМИЯТИ

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати колхозлар экономикасини янада ривожлантириш масаласига катта эътибор бериб келмоқда.

Бу тадбирлар ичида давлат страхованиеси муҳим роль ўйнайди. У қишлоқ хўжалигини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантирди ва ишлаб чиқаришдан олинадиган даромаднинг барқарор бўлишига ёрдам беради.

Масалан: ўтган 1967 йилда Тошкент области бўйича ҳар хил табиий офатлар учун 3 миллион 76 минг сўмлик страхование маблағлари тўланди. Шу жумладан 28—29 апрелдаги қаттиқ сел ёғиши ва сув тошқинидан зарар кўрган хўжаликларга экинлари учун 1 миллион 500 минг сўм, иморатларининг зарари учун 98 минг сўм пул тўланди.

СССР Олий Совети Президиумининг 1967 йил 28 августдаги «Колхозлар мулкини давлат мажбурий страхованиесидан ўтказиш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ, 1968 йилнинг 1 январидан бошлаб колхозлар мулкини страхование қилишнинг янги шартлари жорий қилинди. Шунга кўра, колхозларга қарашли қишлоқ хўжалик ҳайвонлари, паррандалар, қуёнлар, мўйнали ҳайвонлар ва асаларилар, бинолар, иншоотлар, транспорт воситалари, ускуналар, балиқ овлаш кемалари, ов қуроллари, инвентарлар, маҳсулотлар, хомашёлар, материаллар, кўп йиллик дарахтлар давлат мажбурий страхованиесидан ўтказилади.

Страхованиенинг янги шартлари страхование жавобгарлигини янада кўпроқ кенгайтиради. Мисол учун, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосили ҳозиргача бўлганидек фақат дўл уриши, жала ва сел ювиб кетиши, совуқ уриши, музлаши, шамол, бўрондан ва бошқа хил табиий офатлардан нобуд бўлиши ёки зарарланиши ҳолларидагина эмас, балки қурғоқчилик, иссиқлик ҳароратнинг етишмаслиги, намгарчиликнинг кўп бўлиши ҳамда мазкур жой учун ноқулай бўлган бошқа об-ҳаво шароитлари, шунингдек касалликларидан ва ўсимлик зараркунандаларидан зарар кўрган ҳолда ҳам страхование қилинган бўлади.

Бу йилги об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши оқибатида бир қанча гектар ердаги пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари зарарланиб, қайтадан экиляпти. Шу муносабат билан колхоз правлениелари қишлоқ хўжалик экинлари ва бошқа мулкларнинг нобудгарчилиги ёки уларга етган зарар ҳақида район Госстрах инспекцияларига тезликда ёзма равишда хабардор қилиб туришлари керак.

Қишлоқ хўжалик экинлари табиий офатлар натижасида нобуд бўлган ёки зарарланган тақдирда колхозларга, ўтган беш йил мобайнида олинган ўртача ҳосил ва шу йил олинган ҳосил қиммати ўртасидаги фарқнинг 50 процента миқдорида страхование маблағи тўланади.

Давлат страхованиесининг янги принципи қишлоқ хўжалик экинларига табиий офат ёмон таъсир қилган тақдирда колхозларга ёрдам кўрсатишнинг иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ ўлчови бўлиб қолади.

Қишлоқ хўжалик ҳайвонларини страхование қилиш шартларига катта ўзгартишлар киритилди.

Барча катта ёшдаги наслсиз чорва моллари табиий офат, юқумли касалликлар ва ёнғин натижасида ўлган ёки мажбурий сўйилганда уларнинг дафтарда қайд қилинган қийматининг 70 процента миқдорида страхование қилинган бўлади. Давлат насл дафтарида қайд қилинган наслли чорва моллари юқумли ва бошқа хил касалликлар ҳамда бахтсиз ходисалар, яъни ҳар хил сабаблар натижасида, ҳалок бўлган тақдирда, уларнинг белгиланган тартибдаги қиймати страхование йўли билан қопланади.

Колхозлар мевали ва бошқа кўп йиллик дарахтлар, ток туплари табиий офат сабабли нобуд бўлиши натижасида ҳам катта иқтисодий зарар кўрадилар.

Илгари амалда бўлган тартибга мувофиқ, фақат боғ ва токзорлардан олинадиган ҳосилгина страхование қилинар эди. Эндиликда эса мевали дарахтлар ва ток туплари нобуд бўлган тақдирда ҳам колхозларга страхование зарарлари тўланади. Колхозларга тегишли мулк фақат мажбурий тартибда страхование қилинади. Страхованиенинг бундай формаси колхозларнинг мулкини ҳар қандай табиий офатлардан сақлашда асосий тадбирлардан бири бўлиб қолади.

Область молия ва страхование ходимлари колхозлар мулкини тўлиқ ва янги шартлари асосида давлат мажбурий страхованиесидан ўтказишни таъминлаб, СССР Олий Совети Президиумининг Фармони ва СССР Министрлар Советининг «Колхозларнинг мулкларини давлат йўли билан мажбурий страхование қилиш» тўғрисидаги қарорини иқтисодий томондан катта аҳамиятга эга эканлигини қишлоқ аҳолисига ва колхоз правлениеларига тушунтириш ишларини тинмай олиб боришлари керак.

Я. ЭЛЧИБЕКОВ,
Тошкент область молия бўлимининг мудири.

КУЙБИШЕВ номли колхоз аъзолари Калинин районида биринчилар қатори эртаги картошкани механизмлар ёрдамида йиғиштириб олмоқдалар. Бу хўжалик деҳқонлари етиштирган дастлабки тонна картошка пойтахтимиз магазинларида сотила бошлади. Суратда: (чапда) бригадир Зикрилла Юнусов ва звено бошлиғи Хўжахон Тўраев ўртоқлар механизмлар ёрдамида кавланган картошкани кўздан кечиришмоқда.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ҚЎРҚҚАН ОЛДИН МУШТ КЎТАРАР...

(БИР ШИКОЯТ ИЗИДАН)

Редакцияга бир йигит кириб келди. У қўлидаги хатни узатар экан, шоша-пиша гапира бошлади.

— Орджоникидзе районидаги Киров номли колхоз раиси Обид Музаффаров ҳаддидан ошиб кетди. У Абдухалил Мавлоновнинг участка пойдеворини бульдозер билан буздириб юборди. Мана — уйи бузилган Мавлоновнинг аризаси, чора кўрилсин!

— Сиз ким бўласиз? — сўрадик ундан.

— Мен шу колхоз бош агрономи Маҳмуд Йўлдошевман.

Ҳақиқатан, колхоз қишлоғида «раис бировнинг уйини бульдозер билан буздириб юборипти» деган дув-дув гап. Баъзилар ғазабланади, баъзи кишилар «тавба» дейди. Лекин, ҳайрон бўлганлардан кўра, нафратланганлар кўп.

Бу воқеани суриштириб шундай хулосага келинди: Мавлоновнинг айби раисникидан, раиснинг айби Мавлоновникидан қолишмайди. Ҳар иккиси ҳам тартибни бузган.

Масалан, А. Мавлонов колхоз аъзоси эмас, шаҳарда ишлайди. Хотини Гулчеҳра 1960 йилдан бери колхоз аъзоси. Бироқ, Мавлонов қайнатаси Рустам ота Турсунов учун берилган томорқага колхоз правлениеси билан келишмай, бултур иморат қурган. Бу ҳам етмагандай, Тошкентда уй-жойи бор, «Ўзбекбирлашув»нинг базасида омбор мудири бўлиб ишлайдиган акаси Абдурасул Мавлоновга атаб иккинчи участка қуришга киришган.

Раис эса мана шу иккинчи участка пойдеворини бульдозер билан буздириб ташлаган. Бундан кўриниб турибдики, ҳар икки томонни ҳам ёқлаб бўлмайди. Мавлонов ўзбошимчалик қилган бўлса, раис қўполлик, зўравонлик йўлини тутган. Мавлонов ўзбошимчалик билан пойдевор қилган бўлса ҳам, маълум миқдор меҳнат ва пул сарфлаган. Раис буларни ҳисобламай, ҳақини тўламай, расмий равишда огоҳлантирмай, бузишга буйруқ берган. Бундай тартиб бузувчиларга қарши маъмурий ташкилотлар орқали қонуний чора кўришни раис унутган. Бундан колхоз раиси Обид Музаффаровнинг одамларга муносабати қай даражада эканлигини билиб олиш қийин эмас.

Эҳтимол, баъзи кишилар ахир Мавлонов тартибни бузганку, дейишлари мумкин. Тўғри, у бебошлик қилган, колхоз правлениесини менсимаган. Аммо бу масалани оқилона, бамаслаҳат, ҳал қилиш мумкин эдику, ахир! Раҳбар кишига жаҳл устида бундай енгилтаклик қилиш ярашадими? Хуллас, Обид Музаффаров бировни тартибга чақираман, деб ўзи ҳам тартибни бузган.

Хўш, нима учун шундай ҳодиса юз берди? Нега Мавлоновга ўхшаган кишилар колхозда ўзбошимчалик билан иморат қуришяпти? Нега раис бировнинг пойдеворини буздирди? Бундай аҳвол ягона ҳодисами? Нима учун бу иш дилни хира қиладиган даражагача олиб келинди?

Гапнинг очиғи, бу ерда кўпдан бери колхоз Уставига, қонун-қоидага амал қилмаслик одат тусига кириб қолган. Масалан, колхоз ревизия комиссиясининг қўлида 107 кишининг рўйхати бор. Бу одамлар колхозда ишламайди-ю, колхозчилар қатори томорқадан фойдаланади. Улар фойдаланиб келаётган ортиқча ер 7 гектарни ташкил этади. 8 киши колхоз правлениесининг рухсатисиз, ўзбошимчалик билан иморат қуришга киришган. Шунинг учун ҳам Мавлоновга бир нима десангиз, у дарҳол, «олдин бошқаларни тергаб олипсин, кейин менга гапирсин», деб баланд келади.

Колхоз правлениеси, Гулистон қишлоқ Совети бу муҳим ва ҳаётий масалага ҳозиргача бепарволик билан қараб келаётирлар. Агар шу ҳақда колхоз раиси Музаффаров, қишлоқ Советининг раиси Тошматовдан «Мавлонов рухсатсиз бутун бошлик иморат қуриб олгунгача нимага индамай тура бердинглар» деб сўрасангиз, улар «биз бехабар қолибмиз» дейдилар. Колхоз раҳбарларининг, қишлоқ Советининг бехабар қолаётгани учун колхозда Уставга хилоф ҳаракатлар содир бўляпти. Бундан баъзи кишилар ўз манфаати учун фойдаланмоқда.

Раис колхоз ерини талон-тарож қилувчилар билан курашишга энди кириша бошлаган. Бироқ, бу ишни шошма-шошарлик, маъмуриятчилик, қўполлик билан амалга оширмоқчи бўлгани учун ҳам жанжаллар келиб чиқмоқда.

Колхоз раҳбарлари олдин Мавлоновнинг қайнатаси Рустам отага томорқа учун ер бериш тўғрисида правление қарори йўқ, деб туриб олдилар. Лекин, текширишда унга 1967 йил 25 февралда ер берилгани маълум бўлди. Колхоз раҳбарларининг бу ҳаракатларидан улар ерни қадрлашяпти, ҳар бир қарич ердан тўғри фойдаланиш учун курашяпти, деб ўйлаш мумкин-ми?

Маълумки, колхоз агрономи — ернинг қўриқчиси, у ҳар бир қарич ердан тўғри ва унумли фойдаланишни амалга оширувчи шахс.

Бироқ, агроном Маҳмуд Йўлдошев колхоз ери талон-тарож қилинаётган, тайёр экин майдонлари фойдаланмай қолиб кетаётган бўлса ҳам жони ачимайди. Масалан, бултур колхозда 16 гектар ер август ойигача бўш ётди. Бунга унинг юраги ачимади, шу ердан фойдаланиш учун ҳаракат қилмади. Колхоз правлениеси, буни кўра-била туриб, ҳеч қандай чора кўрмади. Маҳмуд Йўлдошев колхоз мулкини эмас, Мавлонов сингари кишиларни ҳимоя қилиш учун оёғи куйган товуқдай югуриб юрибди.

Нотўғри талаб билан хат ёзган шикоятчи Маҳмуд Йўлдошев, Абдухалил Мавлонов ҳам, колхоз ерини ҳимоя қиламан, деб қўпол ҳаракат қилган колхоз раиси Обид Музаффаровнинг ҳам тарафини олиб бўлмайди. Колхоз Устави, қонун-қоида бор. Ундан зарра чекинишнинг оқибати шундай кўнгилсиз оқибатларга олиб келади.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

МОҲИР ЧЎПОН

Оҳангарон водийсини Фарғона воҳаси билан боғловчи қадимий йўл Қондирсой орқали ўтиб, Оқота қишлоғига олиб келади.

Моҳир чўпон Кўчбой Холиқовнинг отари ана шу жойда. Отарга келганимизда кун чошгоҳ бўлиб қолган эди, уни отардан топа олмадик. Чўпонлар ҳаёти билан танишгач, қўйлар боқилаётган томон йўл олдик.

Совхоз қуриб берган қўйхона пастда қолиб кетди. Қўй-қўзиларнинг маърашлари баралла эшитилиб турибди. Бизга қотмадан келган, ўрта бўйли, юзи қуёш тафтидан бироз қорайган ёш йигит пешвоз чиқди. Бу йигит Кўчбой Холиқов эди. Биз билан суҳбатда у ўз ишлари ҳақида гапириб берди.

— Отаримда 440 бош қўй бор, шу совлиқлардан 412 бош қўзи олиш планлаштирилган. 442 та қўзи олишга аҳд қилгандим, ҳозир 450 дан ошириб қўзи олиб, мажбуриятимни ҳам ошиғи билан бажардим. Биз жун қирқишни муваффақиятли ўтказамиз. Мавжуд қўйлардан пландаги 850 ўрнига 1000 килограмм жун қирқиш мўлжалланмоқда. Буни ошиғи билан бажариш учун барча имкониятлар бор. Жун қирқишни 4—5 кун ичида тугаллаш ниятидамиз.

Дарҳақиқат, Кўчбой Холиқов ўз мажбуриятини бажариш учун анчагина иш қилди. Бу йилги қишнинг ноқулай келиши Кўчбойнинг кунни тунга улаб ишлашини тақозо қилди. Самарали меҳнат ўз натижасини кўрсатди. Бу йил Кўчбой боқаётган қўйлар орасида касалланиш бўлмади.

Кўчбой 1957 йилдан бери чўпон бўлиб ишлаб, катта тажриба орттирди, ҳар йили мажбуриятини ошиғи билан бажариб келяпти. Бу чўпон ўз билимини ошириш, орттирган тажрибасини мустаҳкамлаш учун Чинозданги қишлоқ хўжалик техникумига сиртдан ўқишга кирган эди, ҳозир шу техникумнинг 3-курсини тугатяпти.

Иши билан сўзи бир бундай моҳир чўпонлар Ўрта Чирчиқ районидаги 3-«Оҳангарон» совхозида кўп.

А. АБДУРАЗЗОҚОВ.

ҚИШЛОҒИМИЗ ЯШНАМОҚДА

Йиллар оша қамишзор бўлиб ётган қадимий қишлоқ инсон заковати, ҳиммати, иродаси билан гўзал, обод қишлоққа айланди.

Мана бугун қатор-қатор саф тортиб турган янги шинам уй-жойлар, ўндан ортиқ магазин, иккита ўрта мактаб, 50 ўринли касалхона, ёзги-қишки клублар, ошхонаю-чойхона, ҳаммом, кутубхона, алоқа бўлими, аптека — қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Куни кеча совхоз марказида 80 ўринли ётоқхона қуриб фойдаланишга топширилди. Бугун эса бу ерда Бекобод қизлар педагогика билим юртининг студентлари истиқомат қилишяпти.

Чиндан ҳам, бир вақтлари лой, чанг бўлиб ётган қишлоқ кўчалари бугунги кунда равон ва асфальт қилинган. Спорт майдончалари совхоз ёшларининг хизматида. Қишки клубимизни айтмайсизми? Саҳнига доҳий Ленин ҳайкали ўрнатилган, атрофи анвойи гуллар билан безалган, клуб совхоз ишчиларининг ҳақиқий дам оладиган даргоҳи бўлиб қолди. Бу ерда ҳар куни турли кинофильмлар намойиш қилинади. Вақти-вақти билан қишлоқдаги музика мактабининг ёш ҳаваскорлари ижросида концертлар бериб борилади.

Бу қишлоқ қаерда дейсизми? Бекобод районида. 2-«Далварзин» совхозининг қишлоғи. Совхозимизнинг бугуни шундай, келажаги эса ундан ҳам порлоқ.

Т. УСМОНОВ,
С. ШАРИПОВ.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

ЖЎШҚИН ВОҚЕАЛАРДАН СЎНГ

ПАРИЖ, 3 июнь. ТАСС мухбири А. Красиков хабар беради: Франция Миллат Мажлисига расмий сайлов кампанияси бошланишига ҳали бир ҳафта борлигига қарамай, амалда ҳамма сиёсий партиялар сайлов кампаниясини бошлаб юбордилар. Ҳамма ерда ўтказилаётган митинглар ва йиғилишларда сўзга чиқаётган ниҳоятда турли йўналишларнинг етакчи арбоблари яқинда бўлиб ўтган «Қизил май»нинг жўшқин воқеаларидан хулосалар чиқармоқдалар.

«Бешинчи республикани ҳимоя қилиш демократлар союзи» билан «Мустақил республикачилар»дан иборат ҳукумат партиялари жойларда «Республикани ҳимоя қилиш комитетлари», деб аталмиш комитетлар барпо этиш билан шуғуллана бошладилар. Уларнинг ўйлашича, бу комитетлар меҳнаткашлардан қудратли намойиш ва забастовкаларидан чўчиган ҳамма кишиларни ҳозирги ҳукумат томонига жалб қилмоғи лозим. «Юманите» газетасининг бугунги сонида ёзилишича, мазкур комитетлар авф этиш тўғрисида чиқарилган қарорга биноан яқинда қамоқхоналардан озод қилинган ОАСчилар (маъмурлар тарқатиб юборган яширин террорчилар ташкилоти — ОАС аъзолари) ва бошқа жиноятчи унсурларни қўллаб-қувватлаганлар ҳамда бундай кишилар дарҳол актив ҳаракатларга киришиб кетганлар.

Ўтган кеча бир гуруҳ босқинчилар автомашиналарда Париж яқинидаги Медон астрономик обсерваторияси биносига келиб, қўриқлаб турган иш ташлаган кишиларга ёнилғи аралашмаси тўлғазилган бутилкалар ирғитганлар. Краусси деган бошқа бир шаҳарда «Нейман» заводининг иш ташлаган ишчиларига қарата ўт очилган ва тасодиф туфайлигина бу безорилар ҳужуми натижасида киши қурбон бўлмаган. Тулуза шаҳридаги студентлар уюшмасининг биноси ҳам ўққа тутилган.

Невер шаҳрида мазкур шаҳарнинг мэри бошчилигидаги ҳозирги тартиб тарафдорларидан иборат аламон «Журналь дю сантр» газетасининг уч журналистига ҳужум қилган. Азият чекканлардан икки киши шифохонага жўнатилган. Гренобльдан сал наридаги Фонтенда безорилар санитария асбоб-ускуналари омборига ўт қўйиб юборганлар. Сен-женевье-де-буада ҳукумат қўллаб-қувватлаётган унсурлар шаҳар маҳкамасини эгаллашга уриниб кўрганлар, аммо тегишли қарши зарбага учраб чекинганлар ва яна умуммеҳнат конфедерацияси маҳаллий комитетига муваффақиятсиз ҳужум қилганлар. Лионда «Окколбта» компанияси экспорт бўлимининг директори, шу компания бош директорининг ўғли Акри Перрье «Оккюльта» фирмасига қарашли завод биноси олдида иш ташлаганлар вахтасида турган Мишель Сарродa деган ёш ишчи аёлни оғир ярадор қилди.

Шу фактларни келтирган «Юманите» газетаси бу ишлар ўз тарафдорларининг «гражданлар ҳаракати»ни ташкил қилишга шахсан киришган ҳукумат фаолиятининг бевосита оқибатидир, деб таъкидлайди.

«Денгизчилар ташлаган шиорлардан бири зўравонлик қилиш тўхтатилсин, деган сўзлардан иборат шиордир, деб ёзади Франция Коммунистик партиясининг марказий органи. — Бундан мақсад кишиларни ваҳимага тушириб аслида қайси томондан зўравонлик қилинаётганлигини унутишга мажбур этиш эканлиги очиқ ойдиндир. Ишчилар синфи ўзини ниҳоятда дадил тутди. Ишчилар хоҳ ишғол қилган заводларда, хоҳ кўчаларда — ҳамма ерда тартиб сақладилар. Шундай қилиб ишчилар синфи ниҳоят мамлакат ишлари раҳбарлигида қатнашишга етилганлигини исбот қилди».

Газета бутун Франция Коммунистик партияси билан демократик ва социалистик сўл кучлар федерациясини қўшма баёнотини эълон қилган. Бу баёнотда социал экономика соҳасида аҳволни нормаллаштириш учун зарур бўлган шошилинч чоралар плани баён қилинади. Бу план кенг забастовка курашига қўшилган. Миллион-миллион меҳнаткашлар ўз олдиларига қўйган асосий талабларнинг қондирилишини кўзда тутади.

Ишлаб чиқаришнинг айрим тармоқлари юзасидан, шунингдек муассасалар ва корхоналар бўйича иш ташлаганлар, корхона эгалари ва маъмурларнинг вакиллари ўртасида олиб борилаётган музокаралардан меҳнаткашлар олға сураётган талабларни тез қондирилишига олиб келмаётган ҳоллар ҳам бўлиб турибди. Ҳукумат гарантияланган иш ҳақи минимумини 35 процент оширишга розилик берди. Давлат хизматчилари, электр саноати ва газ заводларининг ходимлари, шиша, целлюлоза қоғоз, тикувчилик ва пойафзал саноатининг ишчилари жиддий ён берилишига эришдилар. Аммо айни маҳалда ҳукумат ва корхона эгалари металлургия ва қурилиш каби тармоқларда иш ташлаганлар қўйган талабларни қабул қилишга розилик бермай ҳамон муросасизлик позициясида турибдилар. Франция пойтахти шаҳар транспорти ходимларининг асосий талабларини қондириш тўғрисидаги музокаралар ҳам чўзилиб кетди.

Шундай шароитларда, деб ёзади бугун «Юманите» газетасида Франция Компартияси Сиёсий Бюросининг аъзоси Этьен Фажон, — коммунистлар олдида турган энг биринчи вазифа миллион миллион меҳнаткашларнинг улуғвор курашини қўллаб-қувватлашдан иборатдир». «Коммунистлар, — деб ёзади Этьен Фажон, — мазкур кураш ғалаба билан тамомланишини таъминлаш учун куч-ғайратларини аямайдилар».

ВДР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ХАНОЙ, 4 июнь. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакили баёнот эълон қилиб, Таиланд ҳукуматининг Таиланд солдатларидан яна 5000 кишини Жанубий Вьетнамга юбориш нияти борлигига қарши норозилик билдирди.

Вьетнам информация агентлиги тарқатган баёнотда таъкидлаб ўтилганидек, Таиланд солдатларидан яна 5000 кишининг Жанубий Вьетнамга юборилиши Таиланд ҳукмрон доиралари Вьетнамда америкалик агрессорлар билан яна маҳкам тил бириктирзётганликларини тасдиқлайди. «Бу нарса Жонсон ҳукумати гарчи Вьетнам Демократик Республикасининг вакили билан суҳбат қилиш учун ўз вакилини Парижга юборган бўлса ҳам, ВДР территориясини бомбардимон қилиш ва ВДРга қарши бошқа ҳар қандай уруш ҳаракатларини сўзсиз тўхтатишдан ҳануз бош тортаётганлигини ва айни вақтда Жанубий Вьетнамдаги урушни зўр бериб кучайтираётганлигини ҳам кўрсатади».

Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати, — дейилади баёнотда, — Таиланд маъмурлари Жанубий Вьетнамга қўшимча аскарлар юбориш планидан воз кечсин, ўз қўшинларини, ҳарбий хизматчиларини ва ҳарбий техникасини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетсин ҳамда АҚШнинг Таиланд территориясидаги ҳарбий базалардан Вьетнам халқига қарши ва Ҳиндихитойдаги бошқа халқларга қарши кураш учун фойдаланишига бундан буён йўл қўймасин, деб талаб қилади.

КАМБОДЖАГА ҚАРШИ ИҒВОГАРЛИКЛАР

ПНОМПЕНЬ, 4 июнь. (ТАСС). Пномпень, матбуоти ва радиоси Америка—Сайгон қўшинларининг Камбоджага қарши янгидан-янги иғвогарликлари ҳақида ҳар куни хабар бериб турибди.

Бундан бир неча кун аввал Жанубий Вьетнам билан чегарадош Кандал вилоятининг Прекчрей чегара постига ҳужум қилинган. 20 майда Камбоджанинг ўша вилоятидаги территориал сувлари ичида икки америкали ва саккиз Филиппин солдатлари бўлган шатакчи кема ушланган.

30 майдан 31 майга ўтар кечаси, деб хабар беради Кхмер пресс агентлиги, Америка—Сайгон қуролли кучларининг «Дакота» типидаги самолёти Камбоджа ҳаво чегарасининг олти километргача ичкарилигига бостириб кирган. Бу самолёт Кандал вилоятининг Каамсаннар қишлоғи яқинидаги ҳарбий постни пулемётлардан ўққа тутган ва камбоджалик икки ҳарбий хизматчини оғир ярадор қилган, пост биносига, шунингдек Камбоджа ҳарбий денгиз кучларининг кемасига шикаст етказган.

ФРАНЦИЯ РАДИОСИ ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ХОДИМЛАРИ ИШ ТАШЛАДИ

ПАРИЖ, 4 июнь. (ТАСС). Информация министрининг яқинда ўзгартирилганлиги Франция миллий радиоси ва телевидениеси ходимлари билан ҳукумат ўртасидаги можарони ҳал эта олмади. Франция радио эшиттириш ва телевидение бошқармасида ишловчи журналистлар, дикторлар, операторлар ва бошқа ходимлардан 12 минг киши забастовкани давом эттирмоқда ва маҳаллий радио станциялари аввалдагидек ҳозир ҳам магнитафон плёнкасига ёзиб олинган музика куйларинигина эшиттирмоқда.

Парижнинг ҳамма газеталари бугунги сонларида радио директори Пьер Де Буадефрнинг, телевидение директори Эмиль Бьязининг ва телевизион янгиликлар редакцияси мудирининг ўринбосари Эдуард Саблиенинг истеъфо берганлиги тўғрисидаги хабарни босиб чиқардилар.

КОЛУМБИЯ—СССР САВДО БИТИМИ

БОГОТА, 4 июнь. (ТАСС). Бу ерда СССР билан Колумбия ўртасида икки йиллик савдо битими имзоланди. Совет Иттифоқи Колумбияга машиналар, ускуналар ва бошқа молларни етказиб беради. Колумбия эса Совет Иттифоқига хом ашё, ярим фабрикатлар ва тайёр буюмларни сотади.

Савдо битимига қўшимча протокол ҳам имзоланди. Бу протокол СССРнинг Колумбияда ва Колумбиянинг СССР да савдо ваколатхоналарини ташкил этишни кўзда тутади. Қўшимча протокол бу савдо ваколатхоналарининг вазифаларини белгилайди.

СОФИЯДА ўтадиган ёшлар ва студентларнинг халқаро IX фестивалига жаҳоннинг 120 дан ортиқ мамлакатидан кўпсонли меҳмонлар келади. Ана шу фестиваль кунларида Болгариянинг бир неча музика коллективлари ўз маҳоратини намойиш қилади. Улар сафида «Метроном» студентлар эстрада ансамбли ҳам қатнашади. Суратда: ансамбль қатнашчилари. Ўнгда — дирижёр П. Славчев.

БТА—ТАСС фотоси.

РОБЕРТ КЕННЕДИГА СУИҚАСД

НЬЮ-ЙОРК, 5 июнь. (ТАСС). Бугун Лос-Анжелесдаги «Амбассадор» меҳмонхонасида сенатор Роберт Кеннеди Калифорния штатидаги дастлабки сайловларда ғалаба қозонганлиги муносабати билан матбуот конференцияси ўтказиб турган пайтда унга суиқасд қилинди.

Информация агентликлари ва телевидение хабарларига қараганда, уч марта ўқ узилганидан кейин Р. Кеннеди бошидан, кўкраги ва қовурғасидан ярадор бўлган. Кеннеди дарҳол Лос-Анжелес марказий касалхонасига келтирилган. Суиқасдчи бир неча марта ўқ узган. Кеннедининг қайнағаси, телевидение мухбири ва номаълум бир аёл ҳам ярадор бўлган. Ўқ узган шахс ушланган.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 4 июнь. (ТАСС). Сайгонда ва унинг атроф-теварагида жанглар тўхтовсиз давом этмоқда. Бугун Жанубий Вьетнам пойтахтининг турли қисмларида ракета ва снарядлар портлади. АП агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, партизанлар Сайгон портини, АҚШнинг Таншоннятдаги ҳарбий-ҳаво базасини, 9-Америка пиёда аскарлар дивизиясининг казармаларини ўққа тутганлар. Бунинг натижасида Сайгон докларида Американинг ҳарбий анжом ва ҳарбий техника ташувчи икки транспорт кемаси, аэродромда самолётлар учадиган ва қўнадиган жойлар шикастланган. Сайгон шаҳри атрофида стратегия жиҳатидан муҳим бўлган кўприк ўққа тутилган.

Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари бўлинмалари бугун Банменхуот вилоят марказидаги қўғирчоқ армиянинг позицияларини ва Кучидаги махсус қўшинлар лагерини ҳам миномет ва тўплардан ўққа тутдилар.

ТОШКЕНТ. Навоий проспектида.

М. Иброҳимов фотоси.

ЎЗБЕК ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ

Литва пойтахти — Вильнюсда 3 июнда ўзбек фильмлари ҳафталиги бошланди. Ҳафталик режиссёр Х. Файзиев ишлаган «Коинот сири» кенг экранли кинолентанинг премьераси билан очилди. Ёш кинотомошабинлар «Доира» деган лирик киноқиссани томоша қилдилар.

Ўзбек киноси фестивали кунларида литвалик томошабинлар «26-си отилмасин», «Дорбозлар», «Ойдин саҳифа», «Қалбингда қуёш» бадиий кинолентаЛарни ҳам кўришлари мумкин.

Ўзбек фильмлари Вильнюснинг тўртта энг катта кинотеатрларида намойиш қилинмоқда.

(ТАСС мухбири).

ГАЗЕТА ФОТОТЕЛЕГРАФ ОРҚАЛИ ЮБОРИЛМОҚДА

Эндиликда «Красная звезда» газетасини чиқариш графигига об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши орқасида самолётларнинг уча олмай қолиши ҳалақит беролмайди. 4 июнда ана шу марказий газетанинг саҳифалари Тошкентга биринчи марта фототелеграф орқали юборилди. Инженер Д. Гарамов сменаси алоқа каналлари орқали бу саҳифаларни қабул қилиб олди. Фототелеграф ёрдами билан матрицани самолётларда етказиб беришдан кўра газетани анча барвақт чиқариш имконияти туғилди.

Эрта билан иш тараддудини кўраётган тошкентликлар эндиликда киоскаларда «Правда», «Известия», «Сельская жизнь» ва «Красная звезда» газеталарининг янги сонларини бемалол сотиб оладилар. Бу газеталарнинг саҳифалари кабель орқали юборилади.

Фототелеграф бу йил «Комсомольская правда» газетасининг матрицасини ҳам Ўзбекистон пойтахтига етказиб беришдан «ҳаво почтальони»ни халос қилади. (ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ФЕСТИВАЛЛАРИ

Ленин комсомолининг шонли ярим асрлик тўйи бу йил нишонланадиган улуғ саналардан бири бўлади. Шунинг учун ҳам бу юбилейга жойларда қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Ленин комсомоли юбилейига республикамиз кино ходимларининг ҳам тараддудлари катта. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография Давлат Комитети белгиланган юбилейолди тадбирларини маъқуллади.

Юбилей муносабати билан «Ёшлар дўстлик қўшиғини куйлайдилар», «Жангларда чиниққан комсомол», «Комсомол — партиянинг содиқ ёрдамчиси» деган темаларда кинофестиваллар ўтказилади. Кинофестиваль кунларида республикамиз кинотеатрларида шонли комсомоллар ҳақида ўзбек санъаткорлари яратган фильмлар ҳам намойиш қилинади.

Юбилей арафасида болалар фильмлари ҳафталиги ҳам ўтказилади.

ПИОНЕР ЁЗИ БОШЛАНДИ

ЎҚУВЧИЛАР УЧУН ОРОМГОҲЛАР

Ўқувчиларнинг ёзги каникули бошланди. Ҳа демай юқори синф ўқувчилари ҳам ёзги таътилга чиқадилар.

Мактаб ўқувчиларини областимизнинг соя-салқин боғлари, гўзал тоғ ёнбағрлари, зилол сув шалолалари, ўнлаб пионер лагерлари кутмоқда.

Яқинда «Буревестник» пионер лагерида вожатийлар ҳамда лагерлар бошлиқларининг шаҳар бўйича семинари бўлиб ўтди. Унда пионерлар лагерларида мактаб ўқувчиларининг кўнгилли дам олишлари учун етарли шарт-шароит яратиб бериш ҳақида сўз борди. Болалар учун кўнгилочар ўйинлар, спорт машғулотлари, культпоходлар уюштириш кераклигини уқтирилди.

Бу ойлик сменада 42 мингдан ортиқ ўқувчи хордиқ чиқаради.

Жумладан, шаҳардаги Ленин район мактабларининг 10 мингдан ортиқ ўқувчиси Хўжакент, Қибрай, Чимён, Чопонотадаги, Киров район ўқувчилари эса Юсуфхона, Хумсон, Оқтошдаги пионерлар лагерларида дам олишади. Октябрь, Куйбишев, Фрунзе, Ҳамза районларининг пионер ва ўқувчилари эса Бўстонлиқ, Обираҳмат, Оҳангарон, Чимён ва бошқа жойларда кўнгилли хордиқ чиқаришади.

Шаҳар халқ маорифи бўлими ва шаҳар комсомол комитетининг ташаббуси билан Тошкентда ҳам йирик пионерлар лагерлари ташкил қилинаётир. Улар соя салқин жойларда, мактаблар қошида, маҳаллаларда барпо қилинади. Болалар лагерларда уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланади. Биргина Октябрь районининг ўзида шундай пионер лагерларидан 30 таси ташкил этилади.

Уларда пойтахтимиз донгдор кишилари, адиб ва санъаткорлари билан учрашувлар ўтказиш мўлжалланмоқда. Бундан ташқари, тарихий ва маданий ёдгорликларга, музейларга ҳам походлар уюштирилади.

Азиз ўқувчилар, сизларни сўлим боғлар, ям-яшил хиёбонлар кутмоқда. Пионерлар лагерларига марҳамат қилинг!

М. ЗАРИПОВ.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ХИЗМАТИ ЭЛГА МАНЗУР

Улар жуда ҳам бахтли яшашарди. Оилалари тинч, турмушлари фаровон эди.

Андрей Михайлович эрта билан ишга отланарди. Куни билан уй қуриб ҳамшаҳарларига янги турар жойлар тақдим этарди. Панна Артёмовна эса уй юмушлари, кичкинтойлар тарбияси билан шуғулланарди. Кечқурунлари ота ишдан қайтгач, оила аъзолари бир дастурхон атрофида тўпланишиб, ширин суҳбат қуришарди, музика тинглаб дам олишарди.

Даҳшатли уруш шундай бахтли оилани бахтсиз қилди. Немис фашистлари она Ватан тупроғига бостириб кирган ўша машъум туннинг эртасигаёқ Андрей Михайлович фронтга отланди. Ўғил-қизлари, Панна Артёмовна кўз ёши тўкиб ота орқасидан унга оқ йўл тилаб қолавердилар.

Олдинига фронтдан тез-тез хатлар келиб турди. Андрей Михайлович Москва остоналарида фашист босқинчиларидан Ватан пойтахтини ҳимоя қилаётганини ёзарди. Лекин 1941 йилнинг декабрида келаётган хатлар оқими тиниб қолди. Панна Артёмовнани ваҳима босди. Наҳотки...

1942 йилнинг бошида қора хат келди. «Умр йўлдошингиз Андрей Михайлович Козлов Ватанимиз пойтахти — Москва ҳимоясида мардларча ҳалок бўлди» деган сатрларга кўзи тушди-ю, Панна Артёмовнанинг бутун вужуди титраб кетди. Болаларини бағрига босиб аччиқ-аччиқ йиғлади.

Ўша куни кечаси билан мижжа қоқмади. Қўлимда бирор ҳунарим йўқ бўлса, энди болаларимни қандай қилиб боқаман, деб ўйларди нуқул. Ишга кираман, қандай юмуш бўлса ҳам қилавераман, қатъий қарор қилди у, ишқилиб болаларим оч-яланғоч қолишмаса бас.

Эрталаб Фрунзе район ошхоналар трестининг кадрлар бўлимида П. Козлова номига янги меҳнат дафтарчаси очилди. Шу-шу Панна Артёмовна меҳнат қучоғида. Буюришган юмушларни ҳеч оғринмай бажаришга одатланди. Олдин омборда ишлаб юрди, синовдан ўтгач, экспедиторликка кўтаришди. Ундан кейин эса кассирлик, официанткалик қилди.

Бугунги кунда эса у 7-ошхонага қарашли «Волна» кафесининг зал мудири. Маиший хизматнинг ҳамма соҳасини беш панжадек пухта билади. Керак бўлиб қолса экспедиторлик ҳам, кассирлик ҳам, буфетчилик ҳам қилаверади. Зални ва ошхоналарни айланганда энг кичик камчиликларини ҳам дарров кўра билади ва бартараф этади.

Бир неча йилдирки, Панна Артёмовна меҳнат қилаётган 7-ошхона ва унинг кафеси Киров номли маданият ва истироҳат боғига кўчиб ўтган. Бу ерда шу соҳанинг кекса ходимлари Ражаб Ҳакимов, Илҳом Исломов ўртоқлар ташаббуси ва ташкилотчилиги билан паловхона ташкил этилди. Таомларни «зангори ёқилғи» билан тайёрлаш технологияси йўлга қўйилди. Бу билан хўрандаларга хизмат кўрсатиш суръати тезлашди, савдо обороти планлари муттасил ортиғи билан адо этиладиган бўлди. Бундан Панна Артёмовна ўзида йўқ хурсанд бўлади. Хўрандалар сони ошган сари яна ҳам тезроқ, кўнгиллироқ хизмат қилишга ошиқади.

Ёз мавсуми бошланиши билан Панна Артёмовна ва ҳамкасбларининг иши яна ҳам кўпайиб кетади. Боғда ҳар йили пионерлар лагери ташкил этилаяпти. Болаларни тотли таомлар билан таъминлаш шу ошхона ходимлари зиммасига юкланади. Ҳар йили пионерлар лагери очилганда зал мудирининг ёдига беихтиёр 1966 йилнинг апрели тушади. 26 апрель тонгида рўй берган кучли зилзила мактабларни ҳам вайрон қилган эди. Ўша кезлар боғ йўлкалари, хиёбон ва майдончалари сарғиш чодирлар билан тўлиб кетди. Мактабларда ўқишлар барвақт тамомланиб бу ерда катта пионерлар лагери ташкил этилди. Лагерда ўша ёз 550 ўқувчи дам олди.

Уларни боқиш, вақтида иссиқ таомлар билан таъминлашга Панна Артёмовнанинг ўзи бош-қош бўлди. Битта чодир қуриб, туну-кун болалар билан бирга яшади. Мана бу йил ҳам у 300 болани кутиб олишга тайёрланаяпти. Эрта саҳардан то кечгача ошхонада бўлиб қўшимча жойлар, анжомлар ҳозирлаяпти.

Болалар Панна Артёмовнанинг жони-тани. Ўзининг ҳам беш фарзанди бор. Уларни меҳр билан боқиб вояга етказди, емай едирди, ичмай ичирди. Ўзи сингари болаларини ҳам ҳалол, ростгўй, меҳнатсевар қилиб тарбиялади. Ўғил-қизларнинг барчаси бахтига ақлли — ҳушли, билимдон кишилар бўлиб етишишган ҳозир.

Катта ўғли Николай ҳарбий бинокор — ота касбининг бошини тутган. Юрий эса токарь. Қизи Людмила Ленин район ошхоналар трестида катта технолог бўлиб ишлаяпти. Кичик қизи Валентина педагог — политехникумда дарс беради. Кенжа ўғил Владимир ҳозир Совет Армияси сафида хизмат қиляпти. Она ўз фарзандлари билан доимо фахрланади, шунчалик қўлларидан иш келиб, нонларини ҳалоллаб еяётганларини кўриб, хурсанд бўлади.

Ўз ишининг фидойиси Панна Артёмовна ҳозир 56 баҳорни кўрган бўлса ҳам ғайрати ёшларникидан кам эмас. Куни бўйи елиб югурса ҳам чарчаш нима эканлигини билмайди.

Элга хизмат қилишдан кўнгли таскин топадиган олиҳиммат кишиларгина шундай характерга эга бўлишади.

Ж. НОСИРОВ.

ЯНГИЛИКЛАР

ЛЕНИНГРАДЛИК М. Н. Дробинский ярим ўтказгичлар ёрдамида ишлайдиган бормашинанинг янги нусхаси конструкциясини яратди. Бу машинанинг оғирлиги 200 грамм ҳам келмайди. Борнинг айланиш тезлиги жуда юқори бўлиб, минутига 14 минг марта айланади. Бу тишни тишлаш ишини тезлаштиради ва оғриқни камайтиради. Суратда: янги бормашина автори М. Н. Дробинский.

А. Бахарев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

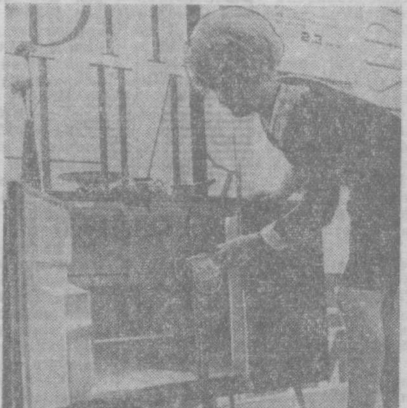

МОСКВА. «Интербитмаш-68» халқаро Коммунал ва маиший асбоб-ускуналар» виставкаси.

Суратда: совет павильонида Виставкада намойиш қилинаётган бу «Бирюса» холодильниги бежирим ва гўзал полировкали стол кўринишида ишланган. Бу холодильникнинг камера сиғими 120 литрга тенг келади. Холодильник камерасида турли озиқ-овқатлар ва ичимликлар учун бўлинмачалар бор.

В. Кунов ва А. Стужина фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ШЕЪРИЯТ ЧАМАНЗОРИДА

Ҳозир реконструкция қилинаётган Адабиёт музейи биноси қаршисида каттагина хиёбон барпо қилинаётир. Бу ер келажакда шеърият чаманзори бўлиб қолади.

Архитекторлар хиёбон лойиҳасини чизиб бердилар. Ҳозир бўй чўзиб турган Навоий ҳайкали атрофлари кенг гулзор билан бурканади. Бу ерда ҳовузлар қазилиб, керамик мозаикалар билан жило берилади. Хиёбоннинг икки томонида ўзбек адабиётининг йирик намояндаларига бюстлар ўрнатилади.

Шунингдек, хиёбонда буюк шоир Алишер Навоий қаҳрамонлари тасвирланган скульптура деворлари ҳам бўй чўзади. Лойиҳа «Ташгипрогор» институти коллективининг Алишер Навоий юбилейига тақдим этган муносиб совғасидир.

Спорт

ФИНАЛГА ЙЎЛЛАНМА

Фрунзе ва Барнаул шаҳарларида чарм қўлқоп мастерларининг Бутуниттифоқ зонал мусобақаларида республикамиз вакиллари ҳам қатнашдилар. Бу мусобақаларнинг ҳал қилувчи жангларида энг енгил вазнлилар орасида Ўзбекистоннинг икки боксчиси ўзаро куч синашди. Динамочи Рустам Раҳмонов билан спартакчи Владимир Белинский ўртасидаги бу жанг тажрибали мастер Раҳмоновнинг фойдасига ҳал бўлди. Тошкентлик Б. Ниёзов ҳам ҳамма рақибларини енгди. Енгил вазнлилар орасида ҳамшаҳримиз В. Кудряковга тенг рақиб топилмади.

Зона мусобақаларининг ғолиблари бир ойдан сўнг Ленинакан шаҳрида бошланадиган СССР биринчилигининг финал мусобақаларида қатнашадилар. Улар билан бирга Совет Иттифоқи терма командасига номзодлар: Геннадий Яблоков, Николай Хромов ва Петр Чединовских ҳам республикамиз спорт шарафи учун курашадилар.

ҚИТЪАЛАРАРО КУБОК УЧУН

Яқиндагина Европа чемпионлари кубогини қўлга киритган Англиянинг «Манчестер Юнайтед» командаси билан Жанубий Америка чемпиони — Аргентинанинг «Эстудиантес» футболчилари қитъалараро кубок учун мусобақалашадилар. Бу мусобақа икки учрашувдан иборат бўлади. Учрашув муддатлари белгиланди. Томонлар 4 сентябрда Буэнос-Айресда ва 25 сентябрда Манчестерда куч синашиш ҳақида келишиб олдилар.

ПЕЛЕ КОМАНДАСИ ЯНА ЧЕМПИОН

Бразилиянинг машҳур «Сантос» клуби Сан-Пауло штати чемпиони номини олди. Машҳур Пеле қатнашадиган бу команда ўтган йили чемпионлик номини бой бериб қўйган эди. «Сантос»нинг илгариги мавқеи яна тикланди.

ТЕННИСЧИЛАРИМИЗ МУВАФФАҚИЯТИ

Ригадан хушхабар келди. Латвия теннис федерацияси ўтказган халқаро турнирда Ўзбекистон спортчилари муваффақиятли қатнашдилар. Тошкентлик Нина Прокофьева ва Ирина Ломакина яхши ўйин кўрсатиб Латвиянинг энг маҳоратли теннисчилари Д. Юшка ва З. Янсон устидан ғалаба қозондилар (8:6 ва 6:2). Бу ғалаба уларга олтин медаль олиб берди. Прокофьева шунингдек якка мусобақада иккинчи ўринни олиб кумуш медаль билан тақдирланди. Ирина Ломакина ҳам қардош республикалардан келган кўпгина кучли спортчиларни орқада қолдириб, бронза медалини олишга муваффақ бўлди.

Эркаклар ўртасида финалга чиқиш учун кескин кураш кетди. Тошкентлик В. Каплан ярим финалда Эстония вакили Я. Симсон билан моҳирона курашиб финалга чиқди. Аммо ҳал қилувчи мусобақада ғалабани бой берди ва кумуш медаль билан тақдирланди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ РЕЙДИ

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ

«Чой-чақа ишлаганингдан кейин дурустроқ ишлаган яхшида,— шофер йўл-йўлакай ўзича режа тузиб келди, — йўловчиларга билет бермасанг яна бўлмайди. Талаб қилиши мумкин. Бунинг устига контролёр текшириб қолса, бундан расвоси йўқ. Яхшиси, йўловчиларга билет йиртиб бераверамана-да, тушаётганларида қўлларидан олиб қоламан. Ким билиб ўтирибди? Нима кўп, йўловчи кўп. Уларга билет бўлса бас-да. Энг осон йўли шу».

Бу фикр шофер Абдуроҳат Абдураҳмоновнинг қарорига айланди. У бир-икки марта шундай қилиб кўрди. Қараса, пул чап чўнтакка мўмай тушаяпти. Мазасига тушуниб қолди. Шундан кейин у чап чўнтакка ҳар куни кўпроқ чой-чақа туширшига берилиб кетди.

Лекин қинғир ишнинг қийиғи чиққандек, узоққа бормай унинг ҳам миси чиқиб қолди-да. Яқинда Абдураҳмонов ҳайдаб келаётган автобус бир бекатда тўхтади. Шу пайт контролёр чиқиб қолса бўладими! Ҳаромтомоқ нима қилишини билмай, ранги оқариб тураверди. Сир фош бўлди: шофер эрталабоқ эски билетлар ҳисобига 13 сўмни қия қилган экан.

А. Абдураҳмонов ким дейсизми? Юлғич билан танишиб қўйинг: У Алимкент автобазасининг шофери. Қинғир йўл билан пул топишда энди устаси фаранг бўлиб келаётган эди...

Сизга айтсак, Алимкент автобазасида унга ўхшаш бошқа қўли эгрилар ҳам бор экан. Ҳайдовчи А. Паринов ҳам билет сотишда А. Абдураҳмоновдан қолишмасди. Лекин у ҳам тавбасига таянди!

Янгийўл автобазасида ҳам шу тоифа шофер қўлга тушди. У Владимир Кудрявцевдир. Юлғич муттасил пассажирларни алдашни касб қилиб олган. У дангал йўловчидан пул олиб, билетни насия қилиб кетаверган. Шу автобаза шофери С. Стецура ҳам ундан ошиб тушган. У ҳам кўпчилик пассажирлардан пул олишга олган-у, билет йиртиб бермаган. Бундай фактлар Янгибозор, Сирдарё автобазаларида ҳам учраётгани ачинарли ҳол, албатта.

Бундай кўнгилсиз воқеаларнинг юз беришига асосий сабаб шуки, автобазаларнинг раҳбарлари ҳайдовчилар иши устидан етарли назорат ўрнатмаётирлар. Ҳамма ишни уларнинг ихтиёрига қўйиб беришяпти. Меҳнат интизомига мутлақо риоя қилинмайди. Бундан фойдаланган айрим нопок ҳайдовчилар шахсий бойиш йўлига ўтишмоқда.

Йўловчиларга билет бермаслик ёки эски билетларни сотиш давлат ва халқ мулкига хиёнат қилиш демакдир. Шундай экан, бунинг устидан умумхалқ назоратини кучайтириш керак.

Ш. МУҲИДДИНОВ,
Тошкент Облсовпрофи ҳузуридаги пассажир автотранспорти ишини назорат қилувчи комиссия раиси.

Шофер: — Қани, бозорга борадиганлар чиқаверсин...

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55—Кўрсатишлар программаси. Рус тилида — 18.00 теляңгиликлар. 18.15 — Каштанка (болалар учун мультфильм), 18.45—Коммунист минбари. 18.55 —Кўрсатишлар программаси, 19.00—Минглларча дераза (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.10—Теляңгиликлар, 20.25—Фан ишлаб чиқаришга (репортаж), 20.45—Сибирь мафтунлари (ҳужжатли фильм), 21.35—Қўшиқ ёзувчи шоирлар. Миртемир.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00—Ўқув эшиттиришлари программаси. Немис тили (студентлар учун), 18.30—Иншони қандай ёзиш керак? 19.00 —Физика (олий ўқув юртларига кирувчилар учун).

20.00 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00—Узоқ орол сири (болалар учун кинофильм), 20.30 — Комсомолдан ўрнак ол (мактаб ўқувчилари учун), 20.50—Темир аср (телефильм).

Рус тилида: 21.10—Исти ёнидаги шаҳар (телефильм), 21.30— —Амирликнинг емирилиши (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Олга, Франция!—САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Плюшчихдаги «Уч терак»— ДРУЖБА, «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жиноятчи қолдирган из— «НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Итальянча ўғирлик —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 минут ва 10 яримда бошланади)

Фараон—«РАКЕТА».

Соҳибжамол—НАВОИЙ номли.

Плюшчихдаги «Уч терак»—«ФЕСТИВАЛЬ».

Жиноятчи қолдирган из—«ХИВА».

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИГА

бухгалтерлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй, 3-қават 55—75-хона, бош бухгалтерга учрашилсин.

ТОШКЕНТ ГАЗ АППАРАТЛАРИ ЗАВОДИГА

слесарь-асбобсозлар, штампчи-созловчилар, электриклар, стерженчи аёллар, фрезерчилар, қуювчилар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар, катта усталар, катта бухгалтерлар, секретарь-машинистка, рассильнийлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 83-уй, (3, 8, 10, 21, 48 автобусларнинг, 4, 13, 14-трамвайларнинг «ТашМИ» бекати).

Ўзбекистон ССР энергетика ва электрофикация Министрлиги

«ЭНЕРГОНАЛАДКА» КОРХОНАСИГА

инженерлар ва техниклар:

қозон ва турбина қурилмалари, контроль-ўлчов асбоблари ва иситиш процесси автоматикаси ва электр қуввати жиҳозлари бўйича;

сувчи-химиклар ҳамда контроль-ўлчов асбобларини тузатиш бўйича слесарлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 11-уй.

РЕСПУБЛИКА «УЗГИПРОСЕЛЬСТРОЙ» ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИГА

Сурхондарё области совхозлари ва қўриқ ерларида турар жой —граждан қурилиши комплекс лойиҳаси бўйича экспедицияларда ва Термиз шаҳрига бориб ишлаш учун

Малакали мутахассислар: аҳоли жойларини планлаштириш ва қурилиш бўйича архитекторлар: (қурувчилар, сув таъминоти ва канализация бўйича, теплотехниклар, электриклар, газ таъминоти ва кучсиз ток бўйича)

КЕРАК

Меҳнат ҳақи 1-етакчи категория бўйича ва экспедицияда ишланганлиги учун 60% қўшимча ҳақ тўланади.

Турар жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 1-Май кўчаси, 97-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 05981. ИНДЕКС — 64697. № — 1877.